Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐάγγελμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὴ 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 20 Σεπτεμβρίου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 42*

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Λεγκρῆ ἔβρισε, βλαστήμησε, λύσσαξε, ἀλλὰ ὕστερα, σὰν κυριευμένος ἀπὸ μιὰ μυστικὴ ἀνησυχία, γύρισε πάλι ἥσυχα στὴν κάμαρά του.

Ἡ Κάσσου εἶδε ὅτι τὸ κόλπο εἶχε πετύχει κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ πολεμοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ μεγαλώνει τοὺς φόβους τοῦ κυρίου της. Εἶχε βάλει σὲ μιὰ τρύπα τῆς σοφίτας τὸ λαιμὸ μιᾶς σπασμένης μποτίλλιας, σὲ τρόπο ποὺ μὲ τὴν παραμικρὴ πνοὴ τοῦ ἀνέμου, ἀκούγονταν κάτι ἦχοι σὰν πένθιμοι ἀναστεναγμοί. Ὅταν ὁ ἄνεμος δυνάμωσε, οἱ ἀναστεναγμοὶ γίνονταν διαπεραστικὲς κραυγές, ποὺ μποροῦσαν νὰ τρομοκρατήσουν ἕναν ἄνθρωπο προλήπτικό.

Τὸν ἴδιο καιρό, τὶς νύχτες ποὺ κοιμόνταν ὅλοι, ἡ Κάσσου μάζευε πάνω στὴ σοφίτα προμήθειες ἀρκετὲς γιὰ κάμποσες ἡμέρες, καθὼς καὶ τὰ ροῦχα της καὶ τὰ ροῦχα τῆς Ἐμμελίνας.

Καλοπιάνοντας τὸ Λεγκρῆ, μιὰν ἡμέρα ποὺ ἦταν στὰ καλά του κέφια, κατάφερε νὰ πάει μαζί του στὸ γειτονικὸ χωριό, καὶ πρόσεξε πολὺ τὸ δρόμο, λογαριάζοντας πόση ὥρα χρειαζόταν γιὰ νὰ τὸν κάνει.

Ὅταν ἦταν ἕτοιμα ὅλα, ἡ Κάσσου διάλεξε μιὰ μέρα ποὺ ὁ Λεγκρῆ εἶχε πάει νὰ ἐπιθεωρήσει ἕνα γειτονικὸ χτῆμα του. Φώναξε βράδυ βράδυ τὴν Ἐμμελίνα καὶ τῆς εἶπε:

— Βάλε τὸ καπέλλο σου κι' ἐμπρός! Εἶναι ἡ κατάλληλη ὥρα.

— Μὰ θὰ μᾶς ἰδοῦν! εἶπε φοβισμένη ἡ Ἐμμελίνα.

— Αὐτὸ θέλω κι' ἐγώ, ἀποκρίθηκε ἡ Κάσσου. Δὲν ξέρεις ὅτι, ὅποτε κι' ἂν φύγουμε, θὰ μᾶς κυνηγήσουν; Λοιπόν, νὰ τί σκέφθηκα. Θὰ φύγουμε σὲ τρόπο ποὺ νὰ μᾶς ἰδοῦν ὁ Σάμπο κι' ὁ Γκίμπο. Θὰ μᾶς κυνηγήσουν καὶ μεῖς τότε θὰ πᾶμε κατὰ τὸ βάλτο. Ἐκεῖ δὲ μποροῦν νὰ μᾶς φτάσουν, παρὰ ἀφοῦ φωνάξουν καὶ σηκώσουν στὸ πόδι τοὺς σκλάβους καὶ τὰ σκυλιά. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ἐμεῖς θὰ πάρουμε τὸ αὐλάκι, ποὺ τρέχει πίσω ἀπὸ τὸ σπίτι, ὥς που νὰ φτάσουμε στὴν πίσω πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Ἔτσι τὰ σκυλιὰ θὰ χάσουν τὰ χνάρια μας, γιατὶ δὲ μποροῦν νὰ τὰ παρακολουθήσουν στὸ νερό· τὴν ὥρα λοιπόν, ποὺ θὰ βρίσκονται ὅλοι ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, θὰ μποῦμε μέσα ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα, θὰ τρυπώσουμε στὴ σοφίτα καὶ θὰ κλειστοῦμε κεῖ μέσα. Θὰ μείνουμε κάμποσο, ὥς που νὰ βαρεθοῦν νὰ μᾶς ζητοῦνε. Κι' ὅταν ὅλα ἡσυχάσουν καὶ ἀρχίσουν νὰ μᾶς ξεχνοῦν, θὰ βροῦμε μιὰ εὐκαιρία καὶ θὰ φύγουμε δίχως νὰ μᾶς πάρει κανεὶς μυρωδιά.

«Ὁ Λεγκρῆ, ἀφρίζοντας ἀπὸ λύσσα, ἔρριξε χάμω τὸ δύστυχο θῦμα του».

Τὰ πράγματα ἔγιναν ἀκριβῶς ὅπως τὰ εἶχε σχεδιάσει ἡ Κάσσου. Οἱ δυὸ φυγάδες κατόρθωσαν νὰ κρυφτοῦν στὴ σοφίτα τους δίχως δυσκολία. Ἡ Ἐμμελλίνα ἦταν κατάκοπη καὶ δὲν ἄργησε ν' ἀποκοιμηθῆ. Ξύπνησε ὅμως ὕστερα ἀπὸ φωνὲς καὶ γαυγίσματα καὶ ποδοβολητά. Ἀνατρίχιασε κι' ἔπιασε τὸ χέρι τῆς Κάσσου.

— Μὴ φοβᾶσαι, τῆς εἶπε ἡ Κάσσου. Γυρίζουν ἀπὸ τὸ κυνηγητό. Ὁ Λεγκρῆ ἀπελπίστηκε πιὰ γι' ἀπόψε καὶ γυρίζει. Αὔριο ὅμως θὰ ξαναρχίσει νὰ ψάχνει στοὺς βάλτους. Ἂς τον νὰ χάνει τὸν κόπο του!

— Ἄχ, μὴ μιλᾶς, μπορεῖ νὰ σ' ἀκούσουν! Εἶπε τρομαγμένη ἡ Ἐμμελίνα.

— Κι' ἂν ἀκούσουν τίποτα, κανεὶς δὲ ζυγώνει ἐδῶ

πάνω. Τοῦ εἶπα τέτοια πράγματα, ποὺ φοβᾶται καὶ νὰ πλησιάσει. Ἐδῶ πάγω μπορῶμε νὰ μελοῦμε καὶ νὰ βροντᾶμε ὅσο θέλουμε, χωρὶς φόβο.

Τέλος, χτύπησαν μεσάνυχτα κι' ἡ ἡσυχία σκέπασε τὸ σπίτι. Ὁ Λεγκρὴ πῆγε νὰ κοιμηθεῖ, βλαστημώντας γιὰ τὴν κακοτυχία του κι' ἀποφασισμένος νὰ ἐκδικηθῇ φοβερὰ τὴν ἄλλη μέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'

Τὸ μαρτύριο

Καὶ τὸ πιὸ μεγάλο ταξίδι ἔχει ἕνα τέλος, κι' ἡ πιὸ σκοτεινὴ νύχτα δίνει τὴ θέση της στὴ χαραυγή. Παρακολουθήσαμε τὸν ταπεινό μας φίλο στὸ δρόμο τῆς σκλαβιᾶς, στὴν ἀρχὴ μέσα στ' ἀνθισμένα λειβάδια τῆς καλοσύνης καὶ τῆς ἐπιείκειας, ὕστερα, στὸ σκληρὸ χωρισμό, ποὺ ραγίζει τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Σταματήσαμε μαζί του στὴν βάση ἐκείνη, ὅπου εὐγενικὰ χέρια ἔκρυβαν τὶς ἀλυσίδες του μέσα στὰ λουλούδια, καὶ τέλος ἤμαστε μαζί του τὴν ὥρα ποὺ ἔσβυνε κάθε ἐπίγεια ἐλπίδα του κι' ἄρχιζε ν' ἀνατέλλει γι' αὐτὸν ἡ οὐράνια χαρὰ κι' ἡ λάμψη τοῦ Θεοῦ.

Τώρα ὁ αὐγερινὸς προβάλλει ἀπὸ τὸ βουνό. Αὔρες ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὸν οὐρανό, προμηνοῦν ὅτι γρήγορα θ' ἀνατείλει ἡ χαραυγὴ τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἡ φυγὴ τῆς Κάσσου καὶ τῆς Ἐμμελίνας ἐξερέθισε στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ τὸ σκληρὸ Λεγκρῆ, κι' ὅπως ἦταν ἑπόμενο, ἡ ὀργή του ξανάπεσε ὅλη πάνω στὸ κεφάλι τοῦ Τόμ. Ὅταν ὁ Σίμων ἀνάγγειλε τὴ φυγὴ αὐτὴ στοὺς σκλάβους, δὲν τοῦ ξέφυγε ἡ λάμψη ποὺ φάνηκε στὰ μάτια τοῦ Τόμ. Παρατήρησε μάλιστα ὅτι αὐτὸς δὲν ἔλαβε μέρος στὸ κυνήγι. Σκέφθηκε νὰ τὸν ἀναγκάσει, ἀλλὰ ἤξερε πόσο ἦταν ἐπίμονος καὶ δὲ θέλησε νὰ χάσει πολύτιμο καιρό. Ὥστε ὁ Τόμ ἔμεινε πίσω μαζὶ μὲ δυὸ τρεῖς ἄλλους σκλάβους, ποὺ τοὺς εἶχε μάθει νὰ πιστεύουν στὸ Θεό, κι' ὅλοι προσευχήθηκαν γιὰ τὴ σωτηρία τῶν φυγάδων.

Ὅταν γύρισε ὁ Λεγκρῆ, λυσσασμένος ἀπὸ τὸ θυμό, ἡ ὀργή του ἔγινε μέσα στὴν καρδιά του θανάσιμο μῖσος. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶχε ἀψηφήσει τὶς φοβέρες του ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, ποὺ τὸν εἶχε ἀγοράσει; Καὶ δὲν ὑπῆρχε ἄραγε μέσα του κανένα κακὸ πνεῦμα, ποὺ σώριαζε ὅλες τὶς συμφορὲς στὸ κεφάλι τοῦ ἀφέντη του;

— Τὸν μισῶ! εἶπε, ὁ Λεγκρῆ καθὼς κάθησε στὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ του. Τὸν μισῶ κι' ὅμως ἀ ν ή κ ε ι σὲ μ έ ν α! Δὲ μπορῶ νὰ τὸν κάμω ὅ,τι θέλω; Ποιὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μ' ἐμποδίσει;

Κι' ὁ Λεγκρῆ ἔσφιξε τὴ γροθιά του, σὰ νἄθελε κάτι νὰ συντρίψει. Ἀλλὰ ὁ Τόμ ἦταν δοῦλος πιστὸς καὶ μὲ μεγάλη ἀξία, κι' αὐτὴ ἡ σκέψη συγκρατοῦσε τὸν κύριό του, μ' ὅλο τὸ μῖσος ποὺ τοῦ εἶχε.

Γ' ἄλλο πρωΐ, ἀποφάσισε νὰ μὴν εἴπει τίποτ' ἀκόμη, νὰ μαζέψει τοὺς γειτονικοὺς χτηματίες καὶ νὰ περικυκλώσει τὸ βάλτο, γιὰ νὰ κάνει κανονικὸ κυνηγητό, μὲ ὅπλα καὶ μὲ σκυλιά. Ἂν πετύχαινε πάει καλά. Ἀλλοιῶς, θἄφερνε τὸν Τόμ μπροστά του καὶ τότε . . . . . μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ ἔτριξε τὰ δόντια του καὶ τὸ αἷμα του ἔβρασε μέσα στὶς φλέβες του . . .

Δένε πῶς τὸ συμφέρο τοῦ ἀφέντη εἶναι ἀρκετὴ προστασία γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ σκλάβου. Ἀλλὰ στὶς ἄγριες παραφορές, ὅταν παραστρατεῖ τὸ λογικό, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ καὶ τὴν ψυχή του νὰ πουλήσει στὸ διάβολο, γιὰ νὰ φτάσει στὸ σκοπό του. Πῶς λοιπὸν θὰ γλυτώσει ἀπὸ τὰ χέρια του, τὸ κορμὶ ἑνὸς φτωχοῦ σκλάβου;

— Ὡραῖα! εἶπε τὴν ἄλλη μέρα ἡ Κάσσου, κοιτάζοντας ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς σοφίτας. Τὸ κυνηγητὸ θὰ ξαναρχίσει.

Ἔβαλε αὐτὶ κι' ἄκουσε τί ἔλεγαν καὶ τί ἔκαναν κάτω. Ἕνα περιφρονητικὸ χαμόγελο φάνηκε στὰ χείλη της, ὅταν ἄκουσε τοὺς σκλάβους νὰ παινεύουν τὰ σκυλιὰ καὶ νὰ λὲν τί βασανιστήρια θἄκαναν στὶς σκλάβες, ὅταν θὰ τὶς ἔπιαναν.

Ἡ Κάσσου ἕνωσε τὰ χέρια καὶ ψιθύρισε:

— Θεέ μου, ὅλοι εἴμαστε ἁμαρτωλοί, ἀλλὰ τί μεγάλο κακὸ ἔχουμε κάνει ἐμεῖς, ὥστε νὰ βασκνιζόμαστε ἔτσι; Καλό μου παιδί, ἂν δὲν ἤσουν ἐσύ, θὰ πήγαινα νὰ παραδοθῶ μόνη μου, καὶ θὰ χρωστοῦσα εὐγνωμοσύνη σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ τραβοῦσε μιὰ τουφεκιὰ νὰ μὲ σκοτώσει. Γιατί, ἀλήθεια, τί μοῦ χρειάζεται ἡ ἐλευθερία; Μήπως θὰ μπορέσω ποτὲ νὰ ξαναβρῶ τὰ παιδιά μου;

Ἡ Ἐμμελίνα τῆς πῆρε τὸ χέρι μὲ ἀφοσίωση, χωρὶς νὰ μιλήσει.

— Ἄφησέ με! τῆς εἶπε ἡ Κάσσου. Θὰ μὲ κάνεις νὰ σ' ἀγαπήσω, κι' ἐγὼ δὲ θέλω ν' ἀγαπῶ πιὰ κανέναν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

— Καϊμένη Κάσσου, ἄφισε αὐτὲς τὶς μαῦρες σκέψεις. Ἂν ὁ Θεὸς μᾶς δώσει τὴν ἐλευθερία μας, ἴσως θὰ σοῦ δώσει πίσω καὶ τὴν κόρη σου. Ἂς εἶμαι γὼ ἡ κόρη σου, γιατὶ ξέρω πῶς δὲ θὰ ξαναβρῶ ποτὲ τὴ μητέρα μου. Θὰ σ' ἀγαπῶ, Κάσσου, σὰ μητέρα μου, κι' ἂς μὴ μ' ἀγαπᾶς ἐσύ.

Ἡ παιδική αὐτὴ στοργὴ νίκησε τὴν Κάσσου. Κάθησε πλάϊ στὴν Ἐμμελίνα καὶ τῆς χάϊδεψε τὰ μαλλιά. Ἡ Ἐμμελίνα γιὰ πρώτη φορὰ θαύμασε τὰ ὡραῖα μάτια τῆς Κάσσου, ποὺ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἦταν γεμᾶτα δάκρυα.

— Ἄ, Ἐμμελίνα, φτωχὸ παιδί! Ὑπόφερα τὴν πεῖνα καὶ τὴ δίψα, καὶ τὰ μάτια μου ἀδυνάτισαν ἀπὸ τὰ πολλὰ δάκρυα ποὺ ἔχω χυμένα. Ἂν ὁ Θεὸς μοῦδινε πίσω τὴν κόρη μου, θἀρχίσει γιὰ μένα νέα ζωή, νέα πίστη.

— Ἔχε τὶς ἐλπίδες σου σ' αὐτόν, Κάσσου. Εἶναι πατέρας ὅλων τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν δυστυχισμένων.

* * *

Τὸ κυνήγι φυσικὰ ἔμεινε χωρὶς ἀποτέλεσμα κι' ἡ Κάσσου ἔρριξε μιὰ εἰρωνικὴ ματιὰ στὸν Λεγκρῆ, ὅταν τὸν εἶδε νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τ' ἄλογο, κουρασμένος κι' ἀποκαρδιωμένος.

— Τώρα, Γκίμπο, φέρε μου τὸν Τόμ! πρόσταξε πέφτοντας σ' ἕνα ντιβάνι. Αὐτὸς ὁ ὑποκριτὴς σίγουρα τὰ ξέρει ὅλα. Θὰ τὸν κάμω ἐγὼ νὰ μοῦ τὸ πεῖ τὸ μυστικό.

Ὁ Γκίμπο, ποὺ δὲ χώνευε καθόλου τὸν Τόμ, βιάστηκε νὰ ἐκτελέσει τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου του.

Ἡ καρδιὰ τοῦ Τόμ γέμισε ἀπὸ ἀπαίσια προαισθήματα, γιατὶ ἤξερε καὶ τὸ σχέδιο τῶν δυὸ φυγάδων, καὶ τὸ μέρος ὅπου εἶχαν κρυφτεῖ. Ἤξερε ἀκόμη τὸν ἀλύγιστο χαρακτῆρα τοῦ ἀφέντη του καὶ τὴ δεσποτικὴ δύναμή του. Εἶχε μέσα του ὅμως ἀρκετὴ δύναμη γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει τὸ θάνατο καὶ νὰ μὴν προδώσει τὶς δυὸ σκλάβες. Ἄφισε καταγῆς τὸ πανέρι του, κι' ὑψώνοντας τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανό, ψιθύρισε:

— Θεέ τῆς ἀλήθειας, στὰ χέρια σου παραδίνω τὸ πνεῦμα μου!

Ὁ Γκίμπο τὸν ἔσπρωξε βάναυσα νὰ προχωρήσει.

— Τώρα, τώρα, θὰ λογαριαστεῖς μὲ τὸν ἀφέντη, τοῦ εἶπε. Τώρα θὰ μάθεις νὰ βοηθᾶς τοὺς σκλάβους νὰ τὸ σκάζουν!

Μὰ τὰ λόγια αὐτὰ δὲν ἔφτασαν ὡς τὴν ψυχὴ τοῦ Τόμ. Μιὰ μυστικὴ φωνὴ τοῦλεγε μέσα του νὰ μὴ φοβᾶται τίποτα, γιατὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ βλάψει τὴν ψυχή. Ἕνα προαίσθημα φώτισε τὴν ψυχή του, ὅτι ἡ οὐράνια πατρίδα ἦταν κοντά.

— Λοιπόν, Τόμ, τοῦπε ἀμέσως ὁ ἀφέντης του, ἁρπάζοντάς τον μὲ λύσσα ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ σφίγγοντας τὰ δόντια. Τὸ ξέρεις πῶς ἀποφάσισα νὰ σὲ σκοτώσω;

— Πιθανό, ἀπάντησε ἥσυχα ὁ Τόμ.

— Ἀποφάσισα να σὲ σκοτώσω, ξαναεῖπε ὁ Λεγκρῆ, τονίζοντας μιὰ-μιὰ τὶς λέξεις, ἂν δὲν φανερώσεις ὅ,τι ξέρεις γι' αὐτὲς τὶς γυναῖκες.

Ὁ Τόμ μιλιά.

— Ἀκοῦς τί λέω!; φώναξε ὁ Λεγκρῆ χτυπώντας τὸ πόδι κι' σὀρλιάζοντας σὰν τὸ θηρίο. Μίλα!

— Δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτα, Μάσσα, ἀπάντησε ὁ Τόμ ἀργὰ καὶ σταθερά.

— Τολμᾶς νὰ λὲς πῶς δὲν ξέρεις τίποτα, σκύλε χριστιανέ;

Ὁ Τόμ πάλι δὲν ἀπάντησε τίποτα.

— Μίλα! φώναξε ὁ Λεγκρῆ μὲ μιὰ φωνὴ σὰν κεραυνὸ καὶ χτυπώντας τον δυνατά. Ξέρεις τίποτα ἢ ὄχι;

— Ξέρω, Μάσσα, ἀλλὰ δὲ μπορῶ νὰ πῶ τίποτα . . . Προτιμῶ νὰ πεθάνω . . .

Ὁ Λεγκρὴ ἀνάσαινε μὲ δυσκολία. Συγκράτησε τὴ λύσσα του καὶ ἁρπάζοντας τὸν Τόμ ἀπὸ τὸ μπράτσο, πλησίασε τὸ πρόσωπό τ.υ πολὺ κοντὰ στὸ πρόσωπο τοῦ σκλάβου καὶ μὲ τρομερὴ φωνὴ τοῦ εἶπε: ——— (Ἀκολουθεῖ)

LECONTE DE LISLE

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΑΕΤΟΥ

Ὁ πρίγκιψ τ' οὐρανοῦ ἀητὸς
μὲ τῆς χιρᾶς τὴν τρέλλα
Ξανοίγεται στὸν οὐρανό,
μόλις θὰ σκάσῃ ἡ μέρα,
Ἁπλώνοντας μαῦρα φτερὰ
σὰν σκοτεινὴ ὀμπρέλλα.

Μυρίζει λίγο ἀκούνητος
τὴν ἐλαφριὰ ἀτμοσφαῖρα
—Ἐνῶ ψηλὰ σὲ μιὰ φωλιά,
κρυμμένη ἀπὸ νεφέλη,
τ' ἀητόπουλά του ποὺ πεινᾶν,
λογλίζουν τὸν ἀγέρα.—

Στὴ στέππα τὴν ἀπέραντη
γιὰ νὰ πετύχῃ θέλει,
Καὶ ψάχνει μέσα στὸ γυμνὸ
τοπεῖο πέρα ἐκεῖ,
Νὰ βρῇ μὲ τ' ὥριο μάτι του,
μιὰ πουλαριῶν ἀγέλη . . .

Καὶ νά τα! Τόνα χλιμιντρᾶ,
τ' ἄλλο βγάζει κραυγὴ
ποὺ τὴν λικνίζει ἡ δροσερὴ
πνοούλα τοῦ ζεφύρου,
Τ' ἄλλο χαρούμενα πηδᾶ,
στὴ χλόη τὴν πυκνή . . .

Τὸ φῶς, σὰν πυροτέχνημα,
ὁλόθερμο τοῦ ὀνείρου,
Πετάγεται κι' ἁπλώνεται
στὴ χλοασμένη γῆ.
Περνᾶ τοῦ ἥλιου ἡ τροχιὰ,
στὸ βάθος τοῦ ἀπείρου.

Μὰ δὲν ὑπάρχει τίποτα
ψηλὰ στοὺς οὐρανούς,
Καὶ δὲν προβάλλει στὴ λευκὴ
στέππα τὴν αὐγινή,
Λάφι ἢ δορκάδα κάνοντας
πήδους ἁρμονικούς.

Χτυπάει τὸ ράμφος. Καὶ βαριοὶ
ρόγχοι καὶ βρυχισμοὶ
Ἀκούγονται. Τριγύρω του,
φτεροκοπόντας βλέπει,
Ἀλλὰ δὲν βρίσκει τίποτα
στὴ στέππα τὴ γυμνή.

Περνάει ἡ ὥρα. Ζέστ' ἀψή.
Πεινάει, καὶ μιὰ σκέπη
Σκοτίζει τ' ἄγριο βλέμμα του
κι' ἀφοῦ τροφὴ δὲν βρίσκει,
Σάρκα νεκρὴ εἴτε ζωντανὴ
νὰ τοῦ προσφέρουν πρέπει.

Μὰ μοναχὰ λευκὴ κι' ἀγνή,
πάνω στὴ στέππα μνήσκει,
Ἡ ἄγρια ἀγέλη πουλαριῶν,
ποὺ μπρὸς τρέχει ὁ ἀρχηγὸς
Καὶ πάνω σ' ἄσπρο του κορμὶ
παίζουνε φῶτα κι' ἴσκιοι.

Ἐπίκληση τρελλὴ πετᾶ
στὸν οὐρανὸ ἀγριωπός,
Τρέμει ἡ ἀγέλη στὴ φωνὴ
τὴ στέππα ποὺ τραντάζει
Καὶ τὸν σιμώνει μ' ἁπλωτὴ
τὴ χαίτη. Μὰ ὁ ἀητὸς

Σ' ἄλογο πέφτει σὰν φριχτὸ
ὄνειρο, σὰν χαλάζι
Καὶ τὰ γαμψὰ καὶ τὰ σκληρὰ
νύχια του στὸ λαιμὸ
Τὰ χώνει, καὶ τὸ ράμφος του
τόνα του μάτι βγάζει.

Ἀφηνιασμένο, ὁλότρεμο,
ζητώντας λυτρομὸ
Καὶ σκεπασμένο ἀπ' τὸ πτηνὸ
ποὺ ἀγριωπὸ τὸ ρίχνει,
Γιὰ νὰ γλυτώσει ὑψώνεται
καὶ τρέχει στὸ χαμό! . .

Τρέχει μὲ τὸ λαιμὸ ἀνοιχτὸ
καὶ πάνω ἀπὸ τὰ ἴχνη,
Κόκκινο τὸ αἷμα ἀπ' τὸ θολὸ
τὸ μάτι τὸ βγαλμένο
Κυλᾶ . . . Φεύγει ἀπ' τὸν δήμιο,
τὰ νύχια του ποὺ δείχνει . . .

Τῆς ἀγωνίας ὁ ἱδρωτας
τὸ σῶμα ἔχει βρεγμένο.
Φυσᾶ καὶ σπρώχνει τὸ φτερὸ
ποὺ πέφτει μὲ μανία,
Τὸ ράμφος, ποὺ τὸ μάτι του
πετάει ξερριζωμένο.

Ξώφρενο πηδηχτὰ περνᾶ,
στὴν ἐρημιὰ τὴν κρύα,
Μὰ πάλι νὰ το σταματᾶ,
λυγίζει τὸ σπασμένο
Γόνα, ξανασηκώνεται,
σούρνεται μ' ἀγωνία . . .

Μύριες φορὲς σηκώνεται
καὶ πέφτει ἀποσταμένο.
Μ' ἀφροὺς στὰ δόντια, βγάζοντας
τὴ γλῶσσα τὴ στεγνή,
Στὴ στέππα ποὺ τὸ γέννησε,
πέφτει κεραυνωμένο!

Τὰ κόκκαλά του ὁλόλευκα
θὰ γίνουν πάνω ἐκεῖ.
Καὶ τοῦ ἀπεράντου ὁ Κυνηγός,
ὁ κρύος τοῦ θανάτου,
Μὲς στὴ φωλιά του ἔφερε
σάρκα λαχταριστή.

Ἀπόψε θὰ χορτάσουνε
τὰ μαῦρα ἀητόπουλά του! . .

ΛΙΔΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΟ ΚΑΠΕΛΛΟ

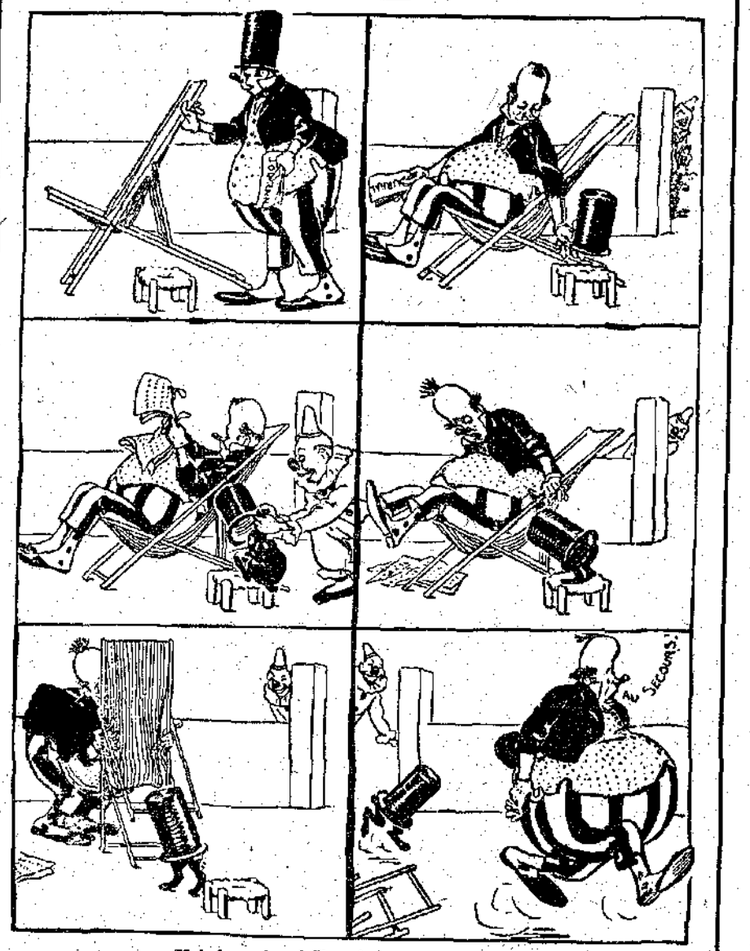

Μιὰ ἱστορία σ' ἕξη εἰκόνες χωρὶς λόγια.

Ο ΑΔΑΜ ΚΙ' Η ΕΥΑ

ΚΩΜΩΔΙΑ

— Συνέχεια από τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ἠλέκτρα.— Μὰ πάει πολύ.

Πέτρος.—Ἔλα, μιὰ ἀκόμα. Ἡ πρώτη κι' ἡ τελευταία.

Ἠλέκτρα.—Ἂς εἶναι. Νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὸ χατήρι.

Πέτρος, καθὼς πέρνει τὴν κουταλιά. —Ἂς τὸ φάω. *(Τονίζει τὶς λέξεις κοροϊδευτικά.)* γιὰ νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὸ χατήρι.

Ἠλέκτρα.— Κατεργάρη!

Πέτρος, γελώντας ἐνῶ μασσᾶ.—Χά, χά, χά. Τί νόστιμο!

Ἠλέκτρα. - Γιατὶ γελᾶς;

Πέτρος. — Σκέπτουμαι τὴ μαμμά. Φαντάσου νὰ βρῇ τὸ γλυκὸ φαγωμένο καὶ τὸ μπουφὲ κλειδωμένο. Θαῦμα! τὸ ὄγδοο θαῦμα τοῦ κόσμου!

Ἠλέκτρα.— Κλειδώνω, μανταλώνω καὶ κλέφτη βρίσκω μέσα! *(γελοῦν δυνατά).*

Πέτρος.—Ἠλέκτρα, μιὰ ἰδέα.

Ἠλέκτρα.— Καὶ σὺ ἰδέα πάλι; Ὅλο ἰδέες εἴμαστε σήμερα. Ἡ μέρα φαίνεται τὄχει.

Πέτρος.—Ὄχι, ἄκουσε, εἶναι σπουδαῖο!

Ἠλέκτρα.— Λέγε.

Πέτρος.— Παίζουμε ἕνα παιχνίδι;

Ἠλέκτρα.— Ναί, νὰ παίξουμε, μὰ νἀφήσω δυὸ λεπτὰ τὸ βάζο, γιατὶ θαρρῶ πὼς βρήκαμε τὸν πάτο.

Πέτρος.—Ἄ, ὄχι. Τὸ παιχνίδι αὐτὸ παίζεται μὲ γλυκό. Μὲ γλυκὸ μῆλο μάλιστα.

Ἠλέκτρα.— Δηλαδὴ νὰ φᾶμε κι' ἄλλο ἀκόμα; Ἄ, μὰ φτάνει πιά!

Πέτρος.— Μ' ἄκουσε, εἶναι πολὺ ὄμορφο.

Ἠλέκτρα.— Γιὰ λέγε.

Πέτρος.— Νά, θὰ παίξουμε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔα.

Ἠλέκτρα,— Δηλαδή;

Πέτρος.— Νά, δηλαδὴ ἐσὺ θἆσαι ἡ Εὔα κι' ἐγὼ ὁ Ἀδάμ.

Ἠλέκτρα.— Φυσικά. Κ' ἔπειτα;

Πέτρος.—Ἔ, κι' ἔπειτα, ἔπειτα; Μὰ δὲν ξέρεις τὴν ἱστορία τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας; Νά, ἐσὺ θὰ γυρεύῃς νὰ μὲ ἐξαπατήσῃς. Θὰ μοῦ δίνῃς τὸ μῆλο, κι' ἐπειδὴ δὲν ἔχουμε τώρα ἀκέραιο ὠμὸ μῆλο, θὰ μοῦ δίνῃς, ἂς ποῦμε, νά, πῶς νὰ στὸ πῶ; μιὰ κουταλιὰ μῆλο ψημένο γυρεύοντας ἔτσι νὰ μὲ ἀναγκάσῃς νὰ φάγω τὸν ἀπηγορευμένο καρπό!

Ἠλέκτρα.— Μωρέ, νὰ τὸν ἀναγκάσω κιόλας;... Καλέ, ἀμάν. Νὰ σοῦ λείψουν αὐτά, κατεργάρη κὺρ-Ἀδάμ.

Πέτρος.— Εὔα μου, σὲ ἱκετεύω.

***Κα Φανή,** βγαίνοντας πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα.*— Χαιρετῶ τοὺς πρωτοπλάστους. Περάστε κοντὰ μου.

Πέτρος.— Ἡ μαμμά!

Ἠλέκτρα.—Ἡ μη-τέ ρα!

***Κα Φανή,** αὐστηρά.* — Ἐλᾶτε δῶ. Ποιὸς ἔδωσε πρῶτος τὴν ἰδέα, νὰ μοῦ πῆτε τὴν ἀλήθεια! Ἔλα ἐσὺ ἐδῶ, κὺρ-Ἀδάμ *(Πιάνει τὸν Πέτρο ἀπ' τ'αὐτί).* Θὰ μοῦ πῆτε τὴν ἀλήθεια. Ὅλη τὴν ἀλήθεια, τ' ἀκοῦτε;

***Ἠλέκτρα - Πέτρος,** μαζί.* — Ναί, μαμμά!

Κα Φανή — Ποιὸς φταίει ἀπ' τοὺς δυὸ σας πρῶτος;

***Πέτρος,** δείχνοντας τὴν Ἠλέκτρα. κλαυθμηριστά.*—Μαμμά, ἡ Εὔα μὲ ἠπάτησε!

***Ἠλέκτρα,** διακόπτοντάς τον, στὸν ἴδιο τόνο. Δείχνει τὸν Πέτρο.*—Ψέμματα, μαμμά μου. Αὐτὸς ὁ ὄφις μὲ ἠπάτησε!

(Πέφτει ξύλο κι' ἤ:

Αὐλαία

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

ΜΑΔΗΜΑ ΧΗΝΑΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ἕνα φθινοπωριάτικο ἀπομεσήμερο. ὁ Σουλτάνος μὲ τὸν Βεζύρη του, ντυμένοι σὰν καλοὶ νοικοκυραῖοι γιὰ νὰ μὴ τοὺς γνωρίσῃ ὁ κόσμος ποιοὶ ἦταν, βγήκανε περίπατο.

Καθὼς πήγαιναν, πέρασαν ἀπὸ τὰ Ταμπάκικα ποὺ ἦταν λίγο πιὸ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, κι' ἐκεῖ εἴδανε ἕνα ταμπάκη ποὺ ἔχοντας γυμνὰ τὰ πόδια του ὡς τὰ γόνατα καὶ τὰ χέρια του ὡς τὸν ἀγκώνα, τσαλαβουτοῦσε καὶ ἀνακάτευε στὸ νερὸ διάφορα τομάρια, μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ κόπο.

Ὁ ταμπάκης αὐτός, ἂν καὶ δὲν ἦτανε πάρα πάνω ἀπὸ σαράντα σαραντα-πέντε χρονῶν, ἐφαινόταν πολὺ μεγαλύτερος γιατὶ ἦταν ἀγουρογερασμένος· γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐδούλευε, παραξενεύτηκε ὁ Σουλτάνος καὶ στέκοντας ἐκεῖ τοῦ εἶπε:

— Δὲν κρυώνεις, μάστορη;

— Κι' ἂν κρυώνω, κι' ἂν δὲν κρυώνω, ἡ καρδιά μου τὸ ξέρει, ἐσᾶς τί σᾶς νοιάζει;

— Τοὺς ἄλλους ἔξη τί τοὺς ἔκανες;

— Τοὺς ἔξη τοὺς ἔκανα δώδεκα, μὰ δὲν φτάνουν στὰ τριανταδυό.

— Μοῦ φαίνεται πὼς ἐξύπνησες πολὺ ἀργά, ξαναεῖπε ὁ Σουλτάνος.

—Ἐνωρὶς ἐξύπνησα, μὰ εἶχα νὰ κάνω μὲ δυὸ κλέφτες· ὁ ἕνας μπῆκε στὸ σπίτι μου καὶ μοῦ πῆρε τὸ μισὸ βιός, καὶ ὁ ἄλλος φυλάει τώρα καραούλι ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μου, νὰ βρῇ καιρὸ νὰ μοῦ πάρῃ τὸ ἄλλο μισό· γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ βασανίζομαι.

Ὁ Σουλτάνος κατάλαβε πὼς ὁ ταμπάκης ἦταν πολὺ ἔξυπνος, καὶ κλείνοντας του τὸ μάτι, τοῦ ἔδειξε μὲ τρόπο τὸν σύντροφό του καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἂν σοῦ στείλω μιὰ χήνα ζωντανή, μπορεῖς νὰ τὴν μαδήσῃς;

— Μπορῶ καὶ καλομπορῶ, ἀπάντησε γελαστὰ ὁ ταμπάκης.

Ὕστερα ἀπὸ τὶς κουβέντες αὐτές, ὁ Σουλτάνος μὲ τὸν Βεζύρη τὸν ἀποχαιρέτησαν, καὶ τραβήξανε γιὰ τὸν περίπατό τους.

Στὸ δρόμο, ὁ Σουλτάνος ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Βεζύρη νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὰ λόγια τοῦ ταμπάκη, μὰ ὁ Βεζύρης ποὺ ἦτανε λίγο μπουνταλάς,—καὶ γι' αὐτὸ ὁ Σουλτάνος τὸν ἔκανε πολὺ γούστο—δὲν εἶχε μπεῖ καθόλου στὸ νόημα του κι' ἔτσι δὲν κατάφερε νὰ τοῦ δώσῃ ἐξήγηση.

— Δὲν βρίσκεις πῶς εἶναι ντροπὴ γιὰ ἕνα Βεζύρη, τοῦ εἶπε τότε ὁ Σουλτάνος, νὰ μὴ νοιώθῃ τὰ λόγια ἑνὸς παληοταμπάκη, ἐνῶ εἶναι ὑποχρεωμένος, μὲ τὴ θέση ποὺ ἔχει, ν' ἀκούῃ λίγα καὶ νὰ καταλαβαίνῃ πολλά; Ἔχεις διορία ἕως αὔριο τὸ βράδυ νὰ μοῦ πῇς τὴν ἐξήγηση τῆς κουβέντας τοῦ ταμπάκη, ἀλλοιώτικα θὰ βρεθῶ στὴν ἀνάγκη νὰ σὲ πάψω.

Ὁ Βεζύρης, παίρνοντας τὴ διαταγὴ αὐτή, ἔπεσε σὲ βαθειὰ συλλογή, ἔχασε τὸ κέφι του στὸν περίπατο, καὶ ἀκόμη ὅλη τὴ νύχτα δὲν μπόρεσε νὰ κλείσῃ μάτι, καὶ καταριόταν τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ πέρασαν μπρὸς ἀπὸ τὸ ταμπάκικο.

Ἄμα ξημέρωσε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα, ἔβαλε πάλι τὰ ἴδια ροῦχα ποὺ φοροῦσε στὸν περίπατο ποὺ ἔκανε μὲ τὸν Σουλτάνο, καὶ βιαστικὰ πῆγε καὶ βρῆκε τὸν ταμπάκη, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ εἰπῇ τί σημαδία εἶχαν τὰ λόγια ποὺ κουβέντιασαν μὲ τὸ σύντροφό του τὴν περασμένη μέρα.

Ὁ πονηρὸς ταμπάκης τοῦ ἀπάντησε:

—Ἄφησε με ἥσυχο στὴ δουλειά μου, καὶ νὰ βράζω με τὸ ζουμί μου, γιατὶ δὲν ἔχω καιρὸ νὰ χασομεράω· καὶ ἐξακολούθησε τὴ δουλειά του.

Τότε ὁ Βεζύρης ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ:

— Σοῦ δίνω εἰκοσιπέντε λίρες νὰ μοῦ τὸ πῇς.

Μιλιὰ ὁ ταμπάκης.

— Σοῦ δίνω πενῆντα,.. ἑκατό... ἑκατὸ πενῆντα... διακόσες...

Ἄμα ὁ ταμπάκης ἄκουσε τὶς διακόσες λίρες, ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ τοῦ εἶπε:

— Μέτρησέ μου τις πρῶτα, καὶ σοῦ τὰ ἐξηγάω ὅλα. Κι' ἀφοῦ πῆρε τὶς λίρες στὸ χέρι, ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ:

—Ὅταν ὁ σύντροφος σου μοῦ εἶπε τοὺς ἄλλους ἔξη τί τοὺς ἔκανα; ἐννοοῦσε τί ἔκανα τοὺς καλοκαιριάτικους μῆνες ποὺ ἀναγκάζομαι νὰ δουλεύω χειμωνιάτικα, καὶ τοῦ ἀπάντησα ὅτι δουλεύω καὶ τοὺς δώδεκα, δηλαδὴ ὅλο τὸ χρόνο, μὰ ὅ,τι κερδίζω, δὲν φτάνει στὰ τριανταδυὸ δόντια τοῦ καθενὸς τῆς φαμίλιας μου. Μὲ αὐτὰ φαντάσθηκε ὁ σύντροφος σου, πὼς εἶχα μικρὰ παιδιά,

καὶ γι' αὐτὸ εἶπε πὼς ξύπνησα ἀργά, πὼς ἄργησα νὰ παντρευτῶ, μὰ ἐγὼ ἐνωρὶς πατρεύτηκα, ἀπόχτησα δυὸ κορίτσια, καὶ τὸ ἕνα μοῦ τὸ πῆρε ὁ γαμπρὸς — αὐτὸς ἦταν ὁ κλέφτης — μὲ τὴ μισή μου περιουσία γιὰ προῖκα, καὶ τὴν ἄλλη μου μισὴ θὰ τὴν πάρῃ ὁ ἄλλος γαμπρός, γιατὶ καὶ τὸ δεύτερο μου κορίτσι, εἶναι σὲ καιρὸ νὰ παντρευτῇ καὶ γι' αὐτὸ εἶπα πὼς ὁ κλέφτης εἶναι ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μου.

Ὁ Βεζύρης εὐχαριστήθηκε μὲ τὴν ἐξήγηση μὰ καὶ ρώτησε ἀκόμα.

—Ἀμ' ἡ ζωντανὴ χήνα ποὺ σοῦ εἶπε στὸ τέλος ὁ σύντροφος μου, πὼς θὰ σοῦστελνε νὰ τὴ μαδήσῃς, τί εἶναι;

— Αὐτή, εἶπε γελώντας ὁ ταμπάκης, εἶσαι σύ, καὶ μπορεῖ νὰ πῇ κανένας πὼς δὲν σὲ μάδησα καὶ πολὺ μὲ τὶς διακόσες λίρες ποὺ σοῦ πῆρα, γιατὶ φαίνεται πὼς ἔχεις πολλὰ πούπουλα. Μὰ δὲν ἔπρεπε νὰ σοῦ τὰ βγάλω ὅλα καὶ νὰ σὲ ἀφήσω νὰ ψοφήσῃς ἀπὸ τὸ κρύο, ποὺ τόσο καλὰ τὸ ξέρω ἀπὸ λόγου μου.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΓΙΑΤΙ ΑΓΑΠΩ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦΟ ΜΟΥ

(Διήγηση ἑνὸς χωρικοῦ)

Φυσικὰ ἀγαποῦσα τὸν ἀδελφό μου, μὰ τὸν ἀγαπῶ ἀκόμα περισσότερο, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ὑπηρέτησε γιὰ μένα στὸ στρατό. Νά, πῶς ἔγινε αὐτό. Ὅταν τράβηξα τὸν κλῆρο μου, ἔπεσα πάνω σ' ἕνα κακὸ ἀριθμό. Ἔπρεπε νὰ πάω στρατιώτης κι' ἤμουν παντρεμένος μιὰ ἑβδομάδα πρίν. Δὲν εἶχα ὄρεξη ν' ἀφήσω τὴ γυναῖκα μου. Ἡ μητέρα μου ἔκλαιγε μ' ἀναφυλλητά. Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε: «Ὁ Πέτρος νὰ πάῃ στρατιώτης σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, τόσο νέος!»

Τί νὰ κάμωμε; Ἄρχισαν νὰ μ' ἑτοιμάζουν. Ἡ γυναῖκα μου ἔρραψε πουκάμισα καὶ μοῦ βρῆκε λεπτά. Τὴν ἄλλη μέρα ἔπρεπε νὰ παρουσιαστῶ. Ἡ μητέρα μου ἦταν ἀπελπισμένη. Ὅταν σκεπτόμουνα πὼς ἔπρεπε νὰ φύγω, ἡ καρδιά μου μ' ἔσφιγγε σὰ νὰ ἦταν νὰ πεθάνω.

Μαζευτήκαμε ὅλοι τὸ τελευταῖο βράδυ γιὰ νὰ δειπνήσωμε μαζί. Κανένας δὲν εἶχε ὄρεξη νὰ φάῃ. Ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός μου, ὁ Νικόλας, στεκότανε κοντὰ στὴ θερμάστρα, χωρὶς νὰ λέῃ τίποτε. Ἡ γυναῖκα μου, ἡ νιόνυφη, ἀνασταίναζε κλαίοντας. Ὁ πατέρας μου δὲν ἄφησε τὸ κάθισμά του κι' ἦταν καταθυμωμένος. Ὅταν ἡ μητέρα κένωσε τὴ σοῦπα, κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀγγίξῃ. Ἡ μητέρα φώναξε τὸ Νικόλα νὰ ἔλθῃ νὰ δειπνήσῃ. Σηκώθηκε, ἔκαμε τὸ σταυρό του, πῆγε στὸ τραπέζι κι' εἶπε: «Μὴν ἀπελπίζεσαι, μητέρα, πάω ἐγὼ ἀντὶ τοῦ Πετράκη. Εἶμαι μεγαλύτερος καὶ ἴσως τὰ καταφέρω καλύτερα. Δὲ θὰ πάθω τίποτα καὶ θὰ ξαναγυρίσω πάλι στὸ σπίτι. Ἐσύ, Πέτρο, νὰ περιποιῆσαι τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα, καὶ νὰ καλομεταχειρίζεσαι τὴ γυναῖκα μου».

Καταχάρηκα. Ἡ μητέρα μου ἔπαψε νὰ κλαίῃ κι' ἄρχισαν νὰ ἑτοιμάζουν τὸ Νικόλα.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ξύπνησα καὶ σκέφθηκα πὼς ὁ ἀδελφός μου θὰ ἔφευγε γιὰ μένα, ἔννοιωσα λιγοψυχιά. Εἶπα στὸ Νικόλα:

— Μὴ φεύγῃς. Ἐγὼ πρέπει νὰ φύγω καὶ θὰ φύγω.

Ὁ Νικόλας δὲν ἀπαντοῦσε τίποτα κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ ἑτοιμάζεται. Κι' ἐγὼ ἑτοιμαζόμουν.

Καὶ οἱ δυὸ μας πήγαμε στὴν πόλη γιὰ νὰ παρουσιασθοῦμε. Ὁ Νικόλας ἀπάντησε «παρών». Κ' ἐγὼ ἀπάντησα «παρών». Ἤμαστε καὶ οἱ δυὸ μας γεροὶ νέοι. Ἐμείναμε ἐκεῖ ὀρθοὶ περιμένοντας τὴν ἀπόφαση.

Ὁ ἀδελφός μου μὲ κοίταξε χαμογελώντας:

«Ἔλα, Πέτρο, ἀρκετά. Γύρισε σπίτι. Καὶ μὴ λυπᾶσαι γιὰ μένα. Κατατάσσομαι γιατὶ τὸ θέλω».

Ἔβαλα τὰ κλάματα καὶ γύρισα σπίτι.

Καὶ τώρα, κάθε φορὰ ποὺ σκέπτομαι τὸν ἀδελφό μου, αἰσθάνομαι πὼς θὰ ἔδινα τὴ ζωή μου γι' αὐτόν.

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς κ. Ζωῆς Σ. Φράγκου «Παιδικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ Τολστόη»).

ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΜΑΝΝΑ

Ἑτατονταετηρίδα 1880 - 1930

Ἐσένα, ὦ Μάννα τῶν γιγάντων
τοῦ Εἰκοσιένα, οἱ ἐπίγονοί Σου
γονυκλιτοὶ ἀνυμνοῦν, στεφανηφόροι,
τὴν Πάναγνην, ἁγία μορφή Σου.

Μάννα. Ἰδέα, ποὺ ἐγαλούχησες μὲ φλόγα
τοὺς ἥρωες τοὺς θαλασσομάχους
καὶ τῆς Στερεᾶς τοὺς ἀετοδρόμους,
Ἡρῶα νὰ πλάσουν κύματα καὶ βράχους·

Μάννα Θρησκεία, ποὺ ὁ Σταυρὸς μέσ' στὴ [δεξιά Σου
Πυρπολυτοῦ ἔλαμψε πύρσός,
καὶ ἡ στοργική ἔρριξε ἡ ματιά Σου
τὴν προσταγή: — Ἐλεύτερος ζῆσε ἢ νεκρός·

Ἐσένα, ποὺ ὕφανες, μὲ τὸ τραγούδι
τοῦ Ρήγα, ἐκδικήτρια τὴ Σημαία
νὰ κυματίζῃ, ὡς ποὺ ἀνυψώθη
Ἐλεύτερη ἡ γαλανόλευκη, ἡ ὡραία·

Ἐσένα, ὦ Μάννα τῶν γιγάντων
τοῦ Εἰκοσιένα, οἱ ἐπίγονοί Σου
γονυκλιτοὶ ἀνυμνοῦν, στεφανηφόροι,
τὴν Πάναγνην, ἁγία μορφή Σου.

Σπέτσες. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΑΣ

ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἀγαπητή μου μικρούλα, συνήθησε σὲ παρακαλῶ νὰ φέρεσαι κάπως πιὸ ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία σου, σὰν καλοαναθρεμμένο κορίτσι καλῆς οἰκογενείας.

Ἄκουσα χωρὶς νὰ σηκώσω κεφάλι τὴν ἀτέλειωτη διδαχὴ τῆς θείας Στέλλας, ποὺ εἶναι καλή, πολὺ καλή, μὰ ποὺ βρίσκει ὅλη ὥρα εὐκαιρίες γιὰ νὰ μᾶς μαλλώνει. Ὕστερα ἀπὸ μένα ἤρθε ἡ σειρὰ τοῦ Ἀλέκου, ποὺ ἔφαγε κι' αὐτὸς τὴν κατσάδα του γιὰ τὸ ἀπαίσιο χτένισμα τῆς μόδας, ποὺ ἔνοιωθε νὰ κάνῃ ἐπειδὴ τὸ συνηθίζουν κι' ὅλοι οἱ ἐδῶ «κομψευόμενοι». Ὁ Μίμης κατσαδιάστηκε, ἐπειδὴ μεταχειρίζεται ἐκφράσεις ποὺ τὶς συνηθίζουν μόνον οἱ βαρκάρηδες κι' οἱ χαμάληδες· ἡ Μαρίκα γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ λιχουδιά της· ὁ Τοτὸς γιὰ τὴ μανία ποὺ ἔχει νὰ τρώῃ τὰ νύχια του, ὡς κι' ἡ Ἀννέττα —ἡ ἀδυναμία τῆς θειας Στέλλας— μαλλώθηκε γιὰ τὴ μεγάλη φιλαρέσκειά της. Ὅλοι μας πήραμε τὴν κατσάδα μας. Καὶ γιὰ νὰ τελειώσῃ, ἡ θειὰ Στέλλα, πρόσθεσε:

— Αὔριο δὲν περιμένω παρὰ μονάχα συγχαρητήρια ν' ἀκούσω ἀπὸ μέρους τῆς δασκάλισσάς σας, γιὰ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν καλή σας διαγωγή.

Αὔριο! Ἄ, θεία Στέλλα, εἶχα μεγάλη διάθεση νὰ φωνάξω:

— Ζήτω ἡ ἀπεργία!

Δ'.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ καιρὸς ἦταν θαυμάσιος. Οἱ ἀπεργοὶ ἔχουν πάντοτε τὸν καιρὸ μὲ τὸ μέρος τους. Τὸ πρωῒ στὸ γάλα μας καταβροχθίσαμε ἕνα ὁλόκληρο βουνὸ ἀπὸ βουτυρωμένες φρυγανιές: ἔπρεπε νὰ πάρουμε δυνάμεις! Ὕστερα ἔκανα ἕνα μυστηριώδες νόημα, κι' ὁλόκληρη ἡ συντροφιὰ μ' ἀκολούθησε πίσω ἀπὸ τὸ ὑψωματάκι, ποὺ βρισκόταν ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοῦ σπιτιοῦ. Εἶχε φθάσει ἡ κρίσιμη στιγμή. Ἔπρεπε νὰ ἑνθαρρύνουμε τὰ «στρείδια» καὶ νὰ ἐνθουσιάσουμε τοὺς «ἀγρίους». Εὐτυχῶς θυμόμουν τὸν λόγο τοῦ «συντρόφου», δὲν ξέρω πῶς τὸν λέγαν, ποὺ εἶχα διαβάσει τὴν ἀρχή του, σὲ μιὰ παλιὰ παλιὰ ἐφημερίδα. «Σύντροφοι, πρέπει ν' ἀμυνθοῦμε καὶ νὰ ὑποστηρίξουμε τὰ δίκαιά μας!»

Ὁ Ἀλέκος εἶχε ρίξει κρυφὰ στὸ γραμματοκιβώτιο τὴν ἐξῆς εἰδοποίηση.

«Σήμερον τὴν 20 Ἰουνίου 19.., ὁ Ἀλέκος, ἡ Ρήνα, ἡ Μαρίκα, ἡ Ἀννέττα, ὁ Μίμης κι' ὁ Τοτός, ἐπειδὴ δὲν μποροῦν ν' ἀνεχθοῦν τὴν ἀφόρητη τυραννία τῶν καλοκαιρινῶν μαθημάτων, κηρύττουν τὴν ἀπεργία. Δὲν θὰ ἐπιστρέψουν στὴν ἔπαυλη, παρὰ ἐὰν τοὺς δοθῇ ρητὴ ὑπόσχεση, πὼς τὰ μαθήματα θὰ διακοποῦν ἀμέσως. Εἰδοποιήσατε μὲ τὴ

διεύθυνση: «Ἀπεργούς,Πόστ-Ρεστάντ».

Ἡ εἰδοποίηση αὐτὴ εἶχε φριχτὰ ὀρθογραφικὰ λάθη. Ἐγὼ εἶχα συστήσει στὸν Ἀλέκο νὰ τὴ γράψῃ ἁπλούστερη γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ πιὸ χοντρά, μὰ ἐκεῖνος μοῦ ἐδήλωσε μ' ἐπιμονὴ πὼς τὰ τελεσίγραφα γράφονται πάντοτε σὲ τέτοια γλῶσσα.

Ξεκινήσαμε μὲ κάποια συγκίνηση. Εἴχαμε τὴν πρόνοια νὰ πάρουμε ἀρκετὲς προμήθειες μαζί μας. Λίγο ψωμί, κάμποσες καραμέλλες ζάχαρη, καὶ λίγη σοκολάτα, ποὺ τὰ εἴχαμε βάλει κατὰ μέρος ἀπὸ τὰ χθεσινά μας γεύματα. Εἴμαστε πολὺ τίμιοι γιὰ νὰ κλέψουμε τρόφιμα ἀπ' τὸ μπουφφὲ τῆς θείας Στέλλας. Ἔτσι ξέσπασε πραγματικὸ σκάνδαλο, ὅταν ἡ χοντρο-Μαρία, ποὺ ὅλη ὥρα εἶναι πεινασμένη, ἔβγαλε θριαμβευτικὰ ἀπὸ τὴν τσέπη της μιὰν ἄκρη ἀπὸ λουκάνικο, ἕνα κομμάτι παντεσπάνι καὶ καμμιὰ δεκαριὰ ξερὰ σῦκα.

— Εἶδα κι' ἔπαθα ὥσπου νὰ τὰ πάρω χωρὶς νὰ μὲ νοιώσῃ ἡ Μαργαρώ, ἐδήλωσε.

—Ἔκκνες πολὺ ἄσχημα, εἶπε ζωηρὰ ὁ Ἀλέκος. Εἴμαστε ἀπεργοί, μὰ ὄχι κλέφτες!

Γιὰ ἔνδειξη τῆς ἀνταρσίας του, ὁ Ἀλέκος κάπνιζε τσιγάρο.

Τὸν παρακάλεσα δειλά:

— Θέλεις νὰ μοῦ δώσῃς καὶ μένα ἕνα;

Ἤξερα πολὺ καλὰ πὼς οἱ μεγάλοι δὲν θὰ μοῦ ἐπέτρεπαν ποτὲ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα: μὰ ἔλπιζα πὼς ὁ Ἀλέκος θὰ φαινόνταν λιγότερο αὐστηρός.

Ναί, πῶς! Ἐκεῖνος ἔγινε κατακόκκινος ἀπὸ ἀγανάκτηση.

—Ὄχι, Καβουρίνα, μὲ κανέναν τρόπο! Λὲς πὼς θέλεις νὰ μὲ παντρευθῆς σὰ μεγαλώσουμε, κι' ἐγὼ ποτὲ δὲ θ' ἀφήσω τὴ γυναῖκα μου νὰ καπνίζῃ. Ἄλλωστε, πρόσθεσε, δὲν ἔχω παρὰ μονάχα δυὸ τσιγάρα ποὺ μοῦ τὰ ἔδωσε ἕνας φίλος μου, καὶ ποὺ τὰ ἔχω φυλάξει γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

—Ἂν ὁ πατέρας σου σ' ἔβλεπε νὰ καπνίζῃς, μουρμούρισα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δόντια μου, θὰ σοῦ ἔδινε ἕναν γερὸ μπάτσο.

Ὁ Τοτὸς διέκοψε τὸν καυγά μας.

— Εἶναι ἀκόμη μακρυὰ τὸ σπίτι τῆς Παγώνας, Καβουρίνα; ρώτησε. Ζεστάθηκα.

— Κι' ἐγὼ δίψασα, εἶπε ἡ Μαρίκα.

—Ἄ, τὴν κλέφτρα! φώναξε ὁ Μίμης. Κοίταξε, ἔχει τὴν τσέπη της γεμάτη κεράσια καὶ τὰ τρώει κρυφά.

Οἱ «ἄγριοι» χύμηξαν ἐπάνω στὴ Μαρίκα καὶ τῆς ἐπῆραν ὅσα κεράσια εἶχε στὴν τσέπη της.

—Ἀχ! ἔκανε ὁ Μίμης τρώγοντας. Αὐτὸ μοῦδωσε θάρρος.

Μὰ ὁ Τοτός, ποὺ δὲν διακρίνεται γιὰ τὸ θάρρος του, σταμάτησε καὶ ρώτησε:

— Καβουρίνα, ἂν τύχῃ καὶ μᾶς πιάσουν, τί θὰ μᾶς κάνουν;

— Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω... Μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς ἐσᾶς τὰ μικρὰ θὰ σᾶς δείρουν μὲ τὸ βούρδουλα.

—Ὤ! Ἄ! δὲ θέλω! ἄρχισαν νὰ φωνάζουν τὰ μικρὰ σπαραξικάρδια

Ἐξακολούθησα.

— Καὶ μᾶς τοὺς μεγάλους θὰ μᾶς ἀφήσουν νηστικοὺς καὶ θὰ μᾶς βάλουν νὰ γράψωμε κατεβατὰ ὁλόκληρα γιὰ τιμωρία.

—Ἔννοια σας ὅμως, μὴ φοβᾶστε καὶ δὲν θὰ μᾶς τσακώσουν, καθησύχασε ὁ Ἀλέκος. Πάντοτε οἱ ἀπεργοὶ βγαίνουν κερδισμένοι. Ἡ ἐξαφάνισή μας θὰ κατατρομάξῃ τὴ θειὰ Στέλλα ποὺ εἶναι ὑπεύθυνη ἀπέναντι στοὺς γονεῖς μας, καὶ θὰ κάνῃ ὁποιαδήποτε ὁποχώρηση γιὰ νὰ ξαναγυρίσωμε στὸ σπίτι. Καὶ χώρια ἀπ' αὐτό, ὁ θειὸς Παῦλος θὰ τῆς ζητήσῃ νὰ φανῇ ὁποχωρητική.

«Εἴχαμε τὴν πρόνοια νὰ πάρουμε ἀρκετὲς προμήθειες μαζί μας...» (Σελ. 498, στ. α'.)

— Δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ τὸ κάνῃ, μουρμούρισε ὁ Μίμης. Ὁ θειὸς Παῦλος κάνει πάντοτε ὅτι θέλει ἡ θειά.

—Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, συμφώνησε ἡ Ἀγνέττα. Ἐγώ, ὅταν θελήσω νὰ παντρευθῶ, θὰ ψάξω νὰ βρῶ ἕναν ἄνδρα σὰν τὸν θειὸ Παῦλο ποὺ νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλω ἐγώ.

Ὁ Ἀλέκος ἄρχισε νὰ γελάῃ.

—Ἄ, ὅσο γιὰ αὐτό, Καβουρίνα μου, εἶπε, σὲ μᾶς θὰ εἶναι ἀλλοιώτικα τὰ πράγματα. Ὅταν παντρευτοῦμε, ἐγὼ θὰ διατάζω κι' ἐσὺ θὰ μὲ ὑπακούῃς.

Ἔτσι κουβεντιάζοντας, φθάσαμε ἐπιτέλους στὸ κτηματάκι τῆς Παγώνας. Ἡ ἀγαπημένη μου παραμάννα εἶναι κοντηκοντὴ καὶ παχουλή-παχουλή, μὰ τόσο καλή, τόσο ἀξιαγάπητη. Τὴν ὥρα ποὺ φθάσαμε, ἐτάιζε τὶς κόττες της φωνάζοντας: «Πί, πί, πί, πουλάκια μου».

Ἐπήδησα ξαφνικὰ ἐπάνω της.

— Καλημέρα, παραμάννα, δὲν περίμενες βέβαια νὰ μᾶς δῇς...

Ἡ καϊμένη ἡ παραμάννα μου ξαφνιάστηκε τόσο πολύ, ποὺ ἄφησε τὶς ἄκρες τῆς ποδιᾶς της νὰ πέσουν. Ὅλο τὸ κριθάρι χύθηκε χάμω καὶ τὰ κατόπουλα χύμηξαν ἐπάνω του μὲ φοβερὰ κακκαρίσματα.

— Μπᾶ, μπᾶ; Καλῶς μου τα! Καλῶς μου τα τὰ πουλάκια μου. Ἄμ βέβαια καὶ δὲν σᾶς περίμενα τέτοια ὥρα κατακαλόκαιρο. Κοίταξε πὼς εἶσαστε ξαναμμένοι ὅλοι! Κι' ὁ καϊμενούλης ὁ κύριος Τοτὸς ποὺ εἶναι κόκκινο τὸ προσωπάκι του σὰν τὴν ντομάτα! Γρήγορα, περάστε μὲς στὸ σπίτι κι' ἐγὼ θὰ πάω νὰ σᾶς ἀρμέξω γάλα καὶ νὰ σᾶς φέρω κεράσια καὶ ἀχλάδια.

— Σ' εὐχαριστοῦμε πολύ, παραμάννα, μὰ θἄχῃς ἀρκετὴ δουλειὰ μαζί μας. Πρέπει νὰ ἑτοιμάσῃς ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ μείνωμε μερικὲς ἡμέρες στὸ σπίτι σου.

Ἡ Παγώνα μὲ κοίταξε καλὰ-καλὰ κι' ὕστερα ἄρχισε νὰ στριφογυρίζῃ τὶς ἄκρες τῆς ποδιᾶς της.

—Ἡ θειά σας σᾶς στέλνει; ρώτησε δειλά.

— Θὰ στὰ ἐξηγήσω ἀργότερα, παραμάννα.

— Μά... δηλαδή... εἶναι ποὺ δὲν ἔχω ἐδῶ ὅλα ὅσα χρειάζονται γιὰ μουσαφιρέσους σὰν καὶ σᾶς.

— Τί κουτὴ ποὺ εἶσαι, παραμάννα! Ἔννοια σου καὶ δὲν εἴμαστε δύσκολοι. Νὰ μὴ στενοχωριέσαι καθόλου καὶ θὰ βολευτοῦμε ὅπως-ὅπως.

Ἡ Παγώνα ὡστόσο ἔμεινε σκεπτική.

— Μοῦ φαίνεται τόσο πολὺ παράξενο, ποὺ ἡ θειά σας σᾶς ἔστειλε ἔτσι σὲ μένα. Εἶδα πὼς ἦταν ὥρα νὰ θυμώσω.

— Ἄκουσε, Παγώνα, εἶπα. Βλέπω πὼς δείχνεις κακὴ διάθεση. Ἂν δὲν θέλεις νὰ κάνῃς τίποτε γιὰ μᾶς, πές το καθαρὰ καὶ θὰ πᾶμε ἄλλοῦ· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν φταίει κανένας ἄλλος, παρὰ ἐγὼ ποὺ νόμιζα πὼς μ' ἀγαπᾷς.

Ἡ Παγώνα ἔχει τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Καλὰ πᾶμε!

— Δὲν πρέπει νὰ λὲς τέτοια λόγια, χρυσό μου κοριτσάκι. Μιὰ καὶ τὸ θέλετε, τὸ σπίτι μου εἶναι δικό σας. Ἐλᾶτε τώρα, μπῆτε μέσα νὰ ξεκουρασθῆτε, κι' ἐγὼ θὰ καθαρίσω μερικὰ φασολάκια γιὰ σαλάτα, καὶ θὰ σᾶς ἑτοιμάσω καὶ μιὰ ὀμελέττα, νὰ φᾶτε τὸ μεσημέρι. Δὲν εἶναι σπουδαῖα πράγματα βέβαια, μὰ δὲν σᾶς περίμενα, βλέπεις.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Ὁ ἐνθουσιασμός τους ἦταν ἀπερίγραπτος, ὅταν ἀκούστηκαν καθαρὰ τὰ λόγια κι' ὕστερα ἕνα μουσικὸ κομμάτι.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἱκανοποιητικό, ἀλλὰ ὁ Γκράχαμ Μπὲλλ εἶπε, ὅτι τότε μόνο θὰ ἡσύχαζε, ὅταν τὸ τηλέφωνο θὰ ἔκανε τὸ γύρο τοῦ κόσμου. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1877 πῆγε μαζὶ μὲ τὸ τηλέφωνό του στὸ Σάλεμ, ποὺ ἀπέχει 22 χιλιόμετρα ἀπὸ τὴ Βοστώνη, καὶ ἀπὸ κεῖ μίλησε στὴ συσκευή του καὶ εἶπε:

—Ἐπιφορτίζω τὸ μηχάνημά μου νὰ μεταβιβάσει τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν κατοίκων τοῦ Σάλεμ πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Βοστώνης.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἀκούστηκαν καθαρὰ στὴ Βοστώνη κι' οἱ ἀκροατὲς τοῦ Σάλεμ ἄκουσαν κι' αὐτοὶ τὴν ἀπάντηση τῆς Βοστώνης. Ἄπειρα χειροκροτήματα ξέσπασαν τότε στὴ σάλλα τοῦ Σάλεμ καὶ τὸ τηλέφωνο τὰ μετεβίβασε στὴ Βοστώνη.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ πρῶτα αὐτὰ πειράματα στὴν Ἀμερική, τὸ τηλέφωνο ἔκαμε τὴν ἐμφάνισή του στὸ Λονδῖνο καὶ στὸ Παρίσι.

— Καὶ δὲ μοῦ λές, παππού, ρώτησε ὁ Πέτρος, τὸ τηλέφωνο ποὺ ἔβαλε ὁ μπαμπᾶς στὸ γραφεῖο του, εἶναι τὸ ἴδιο τὸ τηλέφωνο τοῦ Γκράχαμ Μπέλλ;

—Ἔγιναν πολλὲς βελτιώσεις ἀπὸ τότε. Ὁ Ἔδισσων κι' ὁ Μονσὲλ ἐργάστηκαν γιὰ νὰ δώσουν μεγαλύτερη δύναμη στὸ τηλέφωνο, ὥστε νὰ μεταβιβάζει τοὺς ἤχους σὲ μεγαλύτερη ἀπόσταση.

«Ἀπὸ δέκα χρονῶν παιδὶ ἔπαιζε δικές του συνθέσεις στὸ πιανο». (Σελ. 499, στ. β'.)

Γι' αὐτὸ ὁ Ἔδισσων ἔβγαλε τὸ μαγνήτη κι' ἔβαλε στὴ θέση του μιὰ ἠλεκτρικὴ στήλη.

—Ὅπως κι' ὁ Φίλιππος Ρεῖς λοιπόν;

—Ἀκριβῶς. Ὁ Ἔδισσων ξαναγύρισε στὸ σύστημα τοῦ Ρεῖς. Δὲν ἐπέτυχε ὅμως κι' ἔτσι τὸ τηλέφωνο τοῦ Γκράχαμ Μπὲλλ ἔμενε ἀκόμα τὸ καλύτερο, ὅταν ἦρθε μιὰ νέα ἐφεύρεση κι' ἔδωσε πολὺ μεγαλύτερη δύναμη στὸ τηλέφωνο ποὺ ἀντικατάστησε τὸν «πομπὸ» τοῦ Γκράχαμ Μπέλλ.

— Ποιὸς εἶναι ὁ ἐφευρέτης του;

— Ὁ ἄγγλος καθηγητὴς Χιούγκ (Hughes) ποὺ γεννήθηκε στὸ Λονδῖνο στὰ 1831. Δὲν ἦταν καλὰ-καλὰ ἑφτὰ χρόνων, ὅταν οἱ γονεῖς του ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἀγγλία κι' ἐγκαταστάθηκαν στὴν Ἀμερικανικὴ πολιτεία τῆς Βιργινίας. Ἀπὸ δέκα χρονῶν παιδὶ ἔπαιζε δικές του συνθέσεις στὸ πιάνο. Μιὰ μέρα ἕνας γερμανὸς πιανίστας τὸν ἄκουσε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μικρέ μου φίλε, ἡ θέση τοῦ καθηγητοῦ τοῦ πιάνου στὸ κολλέγιο τοῦ Βόρστον, στὴν πολιτεια τοῦ Κέντουκυ, εἶναι κενή. Ἂν τὴ δεχθῆτε, δὲ θἄχετε μόνο ἕναν καλὸ μισθό, ἀλλὰ καὶ θὰ βρῆτε ὑποστήριξη ποὺ θὰ σᾶς προετοιμάσει λαμπρὸ στάδιο.

— Εὐχαρίστως, κύριε, ἀπάντησε ὁ μικρός, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως ἡ ἡλικία μου εἶναι ἐμπόδιο.

—Ὅσο γι' αὐτό, ἐγὼ θὰ τὸ κανονίσω.

Ἔτσι, ὁ Χιούγκ σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν ἔγινε καθηγητὴς τοῦ πιάνου καὶ ἀνέλαβε μαζὶ καὶ τὴ διδασκαλία τῆς φυσικῆς. Ἀπὸ τότε, μπόρεσε νὰ κάμει πολλὲς ἐπιστημονικὲς ἔρευνες, ποὺ τὸν ὁδήγησαν σὲ διάφορες ἐφευρέσεις.

Στὰ 1853 ἀνακάλυψε τὸν τηλέγραφο μὲ στοιχεῖα ποὺ τυπώνονται (σύστημα Χιούγκ) καὶ πῆγε στὴν Ἀμερικὴ γιὰ νὰ ἐκμεταλλευθεῖ τὴν ἐφεύρεσή του, ἀλλὰ οὔτε κεῖ οὔτε στὴν Ἀγγλία τὴ δέχτηκαν, κι' ἔτσι ὁ νεαρὸς ἐφευρέτης πῆγε στὴ Γαλλία, ὅπου ὁ τηλέγραφός του μπῆκε ἀμέσως σ' ἐφαρμογὴ καὶ πέτυχε θαυμάσια. Ὕστερα ἀπ' αὐτό, τὸν πῆρε κι' ἡ Ἀγγλία καὶ σιγὰ-σιγὰ κι' ὅλες σχεδὸν οἱ χῶρες τοῦ κόσμου.

«Ἡ Δούση πῆγε στὸ διπλανὸ δωμάτιο μὲ τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι...» (Σελ. 500, στ. α'.)

«Πλούσιος τώρα πιὰ ὁ Χιούγκ καὶ γεμάτος τιμές, θὰ μποροῦσε ν' ἀφίσει τὴν ἐπιστήμη καὶ νὰ ξεκουραστεῖ. Αὐτὸς ὅμως ἐργάστηκε ὁλοένα, καὶ στὰ 1877 ἀνακάλυψε τὸ μικρόφωνο, ποὺ τελειοποίησε πολὺ τὴν ἐφεύρεση τοῦ τηλεφώνου.

»Δὲ θὰ σᾶς ἐξηγήσω, παιδιά, πῶς τὸ μικρόφωνο μεγαλώνει τοὺς ἤχους. Αὐτὸ χρειάζεται γνώσεις φυσικῆς, ποὺ δὲν τὶς ἔχετε. Θὰ σᾶς τὸ περιγράψω μόνο καὶ θὰ σᾶς πῶ τί ὑπηρεσίες πρόσφερε στὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ μικρόφωνο τοῦ Χιούγκ ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ σανιδοῦλα τοποθετημένη κάθετα πάνω σὲ μιὰν ἄλλη. Στὴν πρώτη σανίδα εἶναι τοποθετημένοι, ὁ ἕνας ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸν ἄλλον, δυὸ μικροὶ κῦβοι ἀπὸ κάρβουνο, ποὺ ἔχουν ὁ καθένας ἀπὸ μιὰ τρυπίτσα. Στὶς τρυπίτσες αὐτὲς μπαίνουν οἱ μύτες ἀπὸ ἕνα ραβδάκι, ἐπίσης ἀπὸ κάρβουνο, ποὺ συνδέονται κι' αὐτὲς μὲ μιὰ ἠλεκτρικὴ στήλη.

«Ἕτοιμο τὸ μικρόφωνο.

«Γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσει κανείς, τὸ τοποθετεῖ σ' ἕνα τραπέζι, σὲ βάση ἀπὸ μάλλινο ὕφασμα γιὰ νὰ ἐξουδετερώνονται οἱ κρότοι, καὶ συνδέει τὸ μικρόφωνο μ' ἕνα τηλέφωνο μὲ τὰ ἴδια ἠλεκτρικὰ σύρματα. Ἂν μιλήσει τώρα κανεὶς μπροστὰ στὸ μικρόφωνο, ἡ ὁμιλία μεταδίδεται στὸ τηλέφωνο ἐξαιρετικὰ δυναμωμένη. Καὶ δὲν εἶναι μόνο αὐτό· θόρυβοι πολὺ ἀδύνατοι, ποὺ τὸ ἀνθρώπινο αὐτὶ δὲ μπορεῖ νὰ τοὺς συλλάβει μόνο του, γίνονται ἄκουστοὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ μικροφώνου».

Ὕστερα ὁ καλὸς παπποὺς πῆρε ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ μηχανικοῦ τὸ μικρόφωνο κι' ἔκανε μερικὰ πειράματα. Ἀφοῦ σύνδεσε τὸ μικρόφωνο μὲ τὸ ἀκουστικὸ τοῦ τηλεφώνου, ἡ Λούση πῆγε στὸ διπλανὸ δωμάτιο μὲ τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι. Ὁ παπποὺς μίλησε πολὺ σιγὰ μπροστὰ στὸ μικρόφωνο κι' ἡ Λούση ἄκουσε μιὰ πολὺ δυνατὴ φωνή. Ἀκούμπησε τὸ ρολόγι του, κι' ἡ Λούση ἄκουσε σωστὰ χτυπήματα σφυριοῦ, ποὺ τὴν ἔκαμαν νὰ τραβήξει τ' ἀκουστικὸ μακριὰ ἀπὸ τ' αὐτί της. Περπάτησε μιὰ μύγα, κι' ἡ Λούση ἄκουσε ὁλόκληρο ποδοβολητὸ ἀλόγου. Ἔκαμαν ἀκόμη κι' ἄλλα διασκεδαστικὰ πειράματα, κι' ἔτσι τὰ παιδιὰ μπόρεσαν νὰ ἀντιληφθοῦν μόνα τους τὴ μεγάλη σημασία ποὺ ἔχει ἡ ἁπλὴ κι' ὡραία αὐτὴ ἐφεύρεση τοῦ Χιούγκ.

Περιττὸ νὰ πῶ ὅτι ὅσοι ἀπὸ τοὺς μικρούς μου ἀναγνῶστες ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἠλεκτρολογία — καὶ ξέρω πὼς εἶναι πολλοί — μποροῦν ἐξαίρετα νὰ φτιάσουν τὸ μικρόφωνό τους καὶ νὰ γράψουν στὴ «Διάπλασι» τ' ἀποτελέσματα.

ΦΩΚΙΩΝ ΦΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ Ι ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟΝΟΙ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΑΣ εἶπα τὴν ἄλλη φορά, μιλώντας γιὰ τὰ «Στοιχεῖα Ἀστρονομίας» τοῦ κ. Σταματιάδη, πὼς τὸ ὀρθογραφικό του σύστημα — κι' ὅμοια ἀπάνω-κάτω συστήματα ἔχουν προτείνει κατὰ καιροὺς κι' ἄλλοι δημοτικιστές, ἀπὸ τὸ Βηλαρᾶ ὡς τὸν Ψυχάρη, — εἶναι καὶ λογικὸ καὶ συμφερτικό. Ἂς ἰδοῦμε πρῶτα γιατ' εἶναι λογικό.

Καταργεῖ, καθὼς εἴδαμε, τὰ πνεύματα ὁλωσδιόλου — οὔτε ψιλή, οὔτε δασεῖα, — κι' ἀπὸ τοὺς τόνους διατηρεῖ μόνο μιὰ ὀξεῖα γιὰ τὶς πολυσύλλαβες λέξεις ποὺ δὲν τονίζουνται στὴ λήγουσα, *(ἄνθρωπος, μοιράζω)* καθὼς καὶ γιὰ μερικὰ μονοσύλλαβα ποὺ πρέπει νὰ τονισθοῦν γιὰ νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ ἄλλα ὅμοια τους μὲ διαφορετικὴ ἔννοια *(πώς-πως, πού-που,* ἡ διαζευκτικὸ - *ἡ* ἄρθρο κτλ.) Κι' ἀληθεια, στὴ νέα μας γλῶσσα τί χρειάζουνται τὰ πνεύματα κι' οἱ τόνοι; Εἶναι στολίδια ἀκαλαίσθητα καὶ φορτώματα περιττά· εἶναι λείψανα νεκρὰ ἀπὸ μιὰν ἐποχὴ ποὺ εἶχαν κάποια χρησιμότητα, μὰ ποὺ σήμερα δὲν ἔχουν καμμιά. Γιατί, καθὼς θὰ ξέρετε, τὰ σημάδια αὐτὰ τὰ ἐπινόησαν οἱ ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοί, ὅταν εἶχε ἀρχίσει πιὰ νἀλλάζῃ ἡ προφορὰ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ νὰ συγχίζουνται τὰ μακρά της μὲ τὰ βραχέα, ποὺ γιὰ τὴν προσωδία, ἔπρεπε νὰ ξεχωρίζουνται. Οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχαν καθόλου πνεύματα καὶ τόνους, γιατὶ ὅπως ἐπρόφεραν κάθε λέξη, ἔτσι καὶ τὴν ἔγραφαν. Οἱ νεώτεροι ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν σ' αὐτὰ τὰ σημάδια. τὰ μουσικὰ νὰ ποῦμε, γιὰ νὰ διατηρήσουν τὴ χαμένη πιὰ προφορά.

Ἂς πάρουμε γιὰ παράδειγμα τὴ λέξη ΑΙΜΑ. Τὸ ΑΙ ἐκεῖνο οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἐπρόφεραν βασὺ (παχὺ) καὶ μακρό. Ἂς ποῦμε *hés*.., Τὸ ΜΑ τὸ ἐπρόφεραν βραχύ: *hémα.* (Μπορεῖ καὶ *hámα*, ἢ καὶ *hémα*, δὲν ξέρουμε καλά, ἀλλ' ἀδιάφορο.) Ἤρθε ὅμως καιρὸς ποὺ οἱ νεώτεροι, βλέποντας γραμμένο ΑΙΜΑ, ἐπρόφερναν ἁπλούστατα *ἔμα*. Ὅπως ἂν εἶχε χαθεῖ πιὰ κι' ἡ λέξη καὶ δὲν τὴν ἤξεραν, καθὼς τόσες ἄλλες ἀρχαῖες, μποροῦσε νὰ τὴν προφέρουν καὶ *ἐμά*. Λοιπόν, γιὰ νὰ τὴν προφέρουν ὅπως οἱ ἀρχαῖοι, καὶ προπάντων γιὰ νὰ τὴ μετροῦν, νὰ τὴ λογαριάζουν σωστὰ στὸν ἀρχαῖο στίχο, ὅπου τόσο ρόλο παίζουν τὰ μακρὰ καὶ τὰ βραχέα (ὅπως στὸν δικό μας στίχο τὰ τονούμενα καὶ τἄτονα,) οἱ ἀλεξανδρινοὶ γραμματικοὶ τὴ σημάδεψαν ἔτσι: *αἷμα.* Τῆς ἔβαλαν δηλαδὴ μιὰ δασεῖα, γιὰ νὰ δείξουν πὼς τὸ *α* της εἶναι βασύ, καὶ μιὰ περισπωμένη, γιὰ νὰ δείξουν πὼς τὸ *αι* εἶναι *μακρὸ* καὶ τὸ *μα* βραχύ, (καὶ μακρὸν πρὸ βραχέος, εἶπαν, περισπᾶται).

Ἔτσι ἔκαμαν γιὰ ὅλες τὶς λέξεις. Σ' ὅσες ἄρχιζαν ἀπὸ φωνῆεν ψιλό, ἔβαζαν ψιλή· σ' ὅσες ἄρχιζαν ἀπὸ βασύ, ἔβαζαν δασεῖα. Ὅταν ἡ τονιζόμενη συλλαβὴ τῆς λέξης ἦταν βραχεῖα, ἔβαζαν ὀξεῖα· ὅταν ἦταν μακρὰ κι' εἶχε κατόπι βραχεῖα, τῆς ἔβαζαν περισπωμένη. Ὅταν ἡ λέξη τονιζόταν σὲ λήγουσα βραχεῖα, τῆς ἔβαζαν βαρεῖα. Ἐπρόσθεσαν καὶ τὰ διαλυτικὰ ὅπου οἱ δίφθογγοι προφερόνταν χωρισμένοι. Διατήρησαν καὶ τὴν ὀπογεγραμμένη, ἕνα γιώτα ἀπρόφερτο, ποὺ αὐτὸ δὰ τὸ εἶχαν κι' οἱ ἀρχαῖοι. Κι' ἔτσι κατάστιξαν τἀρχαῖα κείμενα, κι' ἔτσι ἐξακολούθησαν νὰ καταστίζουν καὶ τὰ δικά τους, εἴτε στὴν ἀρχαία γλῶσσα τἄγραφαν, εἴτε στὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς τους.

Ἀλλὰ τοῦ κάκου ὅλα! Ἡ γλῶσσα τράβηξε τὸ δρόμο της. Ἡ ἀρχαία προφορά, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ χάνεται ἀπὸ τότε, μὲ τὸν καιρὸ χάθηκε ὁλότελα. Καὶ μὲ τὸν καιρὸ πάλι σχηματίσθηκε μιὰ νέα ὁλωσδιόλου γλῶσσα, ἡ νεοελληνική, ἡ ρωμέϊκη, ποὺ δὲν ἔχει οὔτε μακρὰ οὔτε βραχέα, οὔτε ψιλὰ οὔτε δασέα, παρὰ μόνο τονισμένες κι' ἄτονες συλλαβές. Τί τῆς χρειάζουνται λοιπὸν ὅλ' αὐτὰ τὰ σημάδια καὶ τὰ φορτώματα; Τίποτ' ἀπολύτως! Ἕνα μόνο, μιὰ ὀξεῖα, γιὰ τὴ συλλαβὴ ποὺ τονίζεται, στὶς δισύλλαβες καὶ πολυσύλλαβες λέξεις. Κι' ὅταν αὐτὲς τονίζουνται στὴ λήγουσα, κάθε σημάδι εἶναι περριτό. Ἂν θέλετε μάλιστα, καλὰ-καλὰ δὲν χρειάζεται οὔτε ἡ ὀξεῖα στὶς πολυσύλλαβες. Πῶς οἱ ἀρχαῖοι, ποὺ ἔγραφαν ὅπως ἐπρόφερναν, δὲν εἶχαν οὔτε πνεύματα οὔτε τόνους; Μήπως καὶ μεῖς, σήμερα, δὲν γράφουμε ὅπως προφέρουμε; Καὶ μήπως δὲν ξέρουμε πῶς τονίζεται κάθε μας λέξη; Μποροῦμε νὰ ἰδοῦμε γραμμένο *ἀνθρωπος* καὶ νὰ προφέρουμε *ἀνθρωπός*; Ὅταν ὁ Γερμανὸς βλέπει *Menschen* ἢ *Gesellschaft* χωρὶς κανένα τόνο, μπορεῖ νὰ προφέρῃ *μενσὲν* ἢ *γκεζέλσαφτ*; *Μένσεν* θὰ προφέρῃ καὶ *γκεζελσάφτ*. Ἢ ὅταν ὁ Ἰταλὸς βλέπει *uomo, ingrate*: *Ἰνγκράτε* θὰ τὸ προφέρῃ καὶ *οὔομο*. Ἄλλο ζήτημα ὅταν γράφουμε τὴν ἀρχαΐζουσα γλῶσσα, τὴν καθαρεύουσα. Ἐκεῖ μπορεῖ νὰ χρειάζουνται καὶ τόνοι καὶ πνεύματα. Γιατ' εἶναι λέξεις ποὺ μόνο ἀπ' αὐτὰ τὰ σημάδια τὶς γνωρίζουμε, σὰ νἄτανε κι' αὐτὰ ψηφία — *ὦ, ὦ, ἢ, ἦ,* — λέξεις ἄγνωστές μας, νεκρές, παρμένες ἀπ' τὰ βιβλία. Εἴδεμὴ τὶς ζωντανές, τὶς δικές μας, ποὺ τὶς ἔχουμε στὸ στόμα μας, τί ἀνάγκη νὰ τὶς φορτώνουμε μὲ σημάδια προφορᾶς; Τὴν ξέρουμε δὰ τὴν προφορά τους.

Βλέπετε λοιπὸν πόσο εἶναι λογικὸ νὰ καταργηθοῦν οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα ἀπὸ τὴ νέα μας γλῶσσα. Ἀλλὰ εἶναι καὶ συμφατικό, οἰκονομικό. Γράφοντας ἔτσι, γλυτώνουμε χρόνο, γλυτώνουμε σκέψη καὶ ψάξιμο. (Γιατὶ πόσες φορὲς ἀναγκαζόμαστε νἀνοίξουμε τὸ λεξικό, γιὰ νὰ ἰδοῦμε ἂν μιὰ λέξη θέλει ψιλὴ ἢ δασεῖα, ὀξεῖα ἢ περισπωμένη...) Καί, τὸ κυριώτερο, ἁπλοποιοῦμε σημαντικὰ τὰ τυπογραφεῖα μας καὶ τὶς γραφομηχανές μας. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβετε αὐτό, ἕνα μόνο φτάνει νὰ σᾶς πῶ: Στὴν τυπογραφικὴ κάσσα μὲ τὰ στοιχεῖα, μόνο γιὰ τὸ Α ὑπάρχουν 26 χωρίσματα. Μετρᾶτε:

Α, Ἀ, α, ᾳ, ά, ὰ, ᾶ, ἀ, ἁ, ἄ, ἃ, ἇ, ᾷ, ᾴ, ᾲ, ᾶι, ᾷι, ᾴι, ᾲι, ᾷι, ᾶι, ᾷι, ᾴι, ᾲι, ᾷι.

Ἐνῶ μὲ τὸ νέο σύστημα πόσα θὰ ὑπάρχουν; Τρία μόνο: *Α, α* καὶ *ά*! Τὸ ἴδιο σχεδὸν μὲ ὅλα τἄλλα φωνήεντα. Φανταθῆτε λοιπὸν τί οἰκονομία γιὰ τὸ τυπογραφεῖο, καὶ τί εὐκολία καὶ γιὰ τὸ στοιχειοθέτη, καὶ γιὰ τὸ διορθωτή, καὶ γιὰ ὅλους...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Στὴν ἀγαπημένη μου ἀδελφούλα,
ποὺ φτερούγισε στὸν κόσμο τῆς Γαλήνης

Μὲ τὰ ξανθόμαλλα στὸ φῶς πλημμυρισμένα
καὶ φωτοστέφανο στὸ θεϊκὸ κεφάλι,
τῆς μικρῆς ψυχῆς σου τὰ μάτια τ' ἁγιασμένα
ἔβλεπαν τὸ βράδυ νὰ ἔρχεται ἀγάλι
Ἐκεῖνον. Τὰ ὡραῖα μάτια φωτισμένα
ἀπὸ τὴ φλόγα τῆς Ἀλήθειας τὴ μεγάλη,
σὰν ἥλιοι φώτισαν, γλυκά, τὰ κοιμισμένα
ὀνείρατα στῆς ἁμαρτίας τὴν ἀγκάλη.
Ἤσουν παιδούλα τότες ἄπραγη ἀκόμα,
ἔνοιωθες τὸ οὐράνιο βλέμμα Του σὰν χάδι,
Κι' ἄκουες ἀπὸ τὸ κοράλλινό σου στόμα
Τὰ λόγια ποὺ θεμέλιωσαν Ἀγάπης νόμους.
Ἐκεῖνος δὲν σὲ ξέχασε. Ἤρθ' ἕνα βράδυ
νὰ σοῦ βάλῃ ἀγγελικὰ φτερὰ στοὺς ὤμους.

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

Η ΦΩΛΙΑ ΜΟΥ

Τὸ μικρό μου καμαράκι, πῶς τ' ἀγαποῦσα!

Ἕνα τραπεζάκι μ' ὅλα τὰ χρειαζούμενα γιὰ ἕνα γραφεῖο, μιὰ ἑταξέρα, ἕνα ντιβάνι, δυὸ κουρτινάκια ἁπλά...

Δὲν εἶχε τίποτα, ἦταν ὅμως γιὰ μένα ἀνεκτίμητο.

Ἐκεῖ μέσα πέρασα ὅλα μου τὰ παιδικὰ χρόνια.

Τὶς μέρες ποὺ ὁ οὐρανὸς ἔχει βαριὰ σύννεφα καὶ νοσταλγίες μᾶς βαραίνουν τὶς μέρες τὶς γλυκὲς ποὺ χύνουν βάλσαμο στὶς ψυχές μας, τὶς ζεστές, ποὺ τὸ λιοπύρι εἶναι σ' ὅλη του τὴ δύναμη, — ὅλες αὐτὲς τὶς μέρες τὶς περνοῦσα χαρούμενη ἢ λυπημένη στὸ μικρό μου καμαράκι. Πίσω ἀπ' τὰ κουρτινάκια καθισμένη, ὀνειρευόμουν, στοχαζόμουν καὶ νοσταλγοῦσα...

Ἦταν ὄμορφος ὁ καιρὸς ποὺ πέρασα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι.

Κάποτε φύγαμε. Ἔκανα χρόνια νὰ ξαναπεράσω ἀπ' ἐκεῖνη τὴ γειτονιά. Δὲν ἤθελα ν' ἀντικρύσω ἄλλα πρόσωπα στὸ καμαράκι ποὺ τὸ εἶχα ἀγαπήσει ἀκόμη φοβόμουνα μήπως τὸ δῶ γκρεμισμένο, γιατὶ ἦταν ἕνα ἀπ' τὰ παλιὰ σπίτια.

Μιὰ μέρα ὥστόσο βρέθηκα σ' ἐκείνη τὴ συνοικία. Κάτι ἄγνωστο μ' ἔσπρωχνε νὰ δῶ τὴν παλιά μου γειτονιά.

Θέλησα ν' ἀντισταθῶ, ὅμως ἤμουν περίεργη νὰ δῶ τί ἔγινε ἡ φωλιά μου. Ἔστριψα ἀπ' τὸ μεγάλο δρόμο, πρῶτο, δεύτερο σπίτι... νά το! Ἕνα σωρὸ μαστόροι ἀνεβοκατέβαιναν ἀπ' τὶς μεγάλες σκαλοσιές, φωνὲς... φασαρία...

Βράδυνα τὸ βῆμα μου κ' ἄρχισα νὰ ἐξετάζω. Ἐκεῖ, στὴ θέση τῆς φωλιᾶς μου ἁπλωνόταν μιὰ μεγάλη βεράντα. Κάτι σφίχτηκε μέσα μου. Οἱ παλιοὶ τοῖχοι εἶχαν γκρεμιστεῖ, ἕνα μέγαρο γκρίζο, αὐστηρὸ ὑψώνονταν σὰ νὰ μὲ εἰρωνεύοταν κι' αὐτό: «Τὸ παλιό σου καμαράκι καὶ δὲ θὰ τὸ ξαναδῆς».

Προχώρησα κι' εἶπα μέσα μου: «Δὲν περιζέει, καλύτερα βεράντα, παρὰ φωλιὰ ἑνὸς ἄλλου ἀνθρώπου».

Τὸ μικρό μου καμαράκι, πόσο τ' ἀγαποῦσα!..

Δώρα Ἄνθη

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

Πόσο τὴν ἀγαπούσαμε ὅλοι τὴν Τέτα μας. Ἦταν ἡ χαρά, τὸ στολίδι τοῦ σπιτιοῦ. Τὸ ἄσπρο της μουτράκι, μὲ τὰ δυὸ κασταν̀ὰ ματάκια, ὅλο γλύκα καὶ ἀθωότητα, τὸ στόλιζαν ὁλόξανθες μπούκλες. Μεγάλωνε ἥσυχα μέσα στὰ χάδια καὶ τὴν ἀγάπη μας. Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλους τὴν ἀγαποῦσα ἐγώ. Τἀθῶα της καπρίτσια τὰ δεχόμουν πάντα, κάποτε ὅμως ἔπρεπε νὰ τὴ μαλώσω καὶ τότε εἴχαμε κλάματα... Τὸ πρόσχαρο γέλιο της ἀντηχοῦσε σὲ ὅλο τὸ σπίτι, καὶ μ' αὐτὴν οἱ μέρες μας πέρναγαν σιγὰ-σιγὰ ἡ μιὰ πιὸ χαρούμενη ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὸ πρωῒ ξύπναγε μὲ τὸ γέλιο στὰ μάτια, τὸ βράδυ κοιμόταν μὲ τὸ γέλοιο στὸ στόμα...

Πόσο μὲ ταράζει τώρα ἡ θύμησή της... Σὰν φύλλο ποὺ τρέμει στὸν φθινοπωρινὸ ἀγέρα, κλονίζομαι, ὅταν θυμᾶμαι ἕνα πρωῒ, ποὺ ὁ ἥλιος βρῆκε τὴν Τέτα μας στὸ κρεββάτι. Τὸ προσωπάκι της ἦταν χλομό, τὰ ματάκια της κομμένα, στὸ ἀντικρυσμά μου δὲν χαμογέλασε σὰν ἄλλοτε... Σὲ λίγες ὧρες τὴν ἔπιασε ἕνας πυρετὸς ποὺ ὁλοένα δυνάμωνε. Ἤρθε ὁ γιατρός. Τὸ ἀπόγευμα τὸ σπίτι ἦταν ἄνω-κάτω, κανεὶς δὲν μίλαγε, κι' ἐγὼ κρυφὰ ἔκλαιγα. Μοῦ φαίνονταν πὼς κάθε ἐλπίδα ἦταν χαμένη. Καὶ ἡ Τετούλα μας ἔμενε βυθισμένη σὲ λήθαργο...

Σιγὰ-σιγά, τὸ σούρουπο ἄρχισε νἀπλώνεται, ἡ φύση ἔπαιρνε μιὰ ὄψη μελαγχολική, τὸ κάθε τί γύρω γινόταν πένθιμο, σιωπηλό... Στὶς τελευταῖες ἀχτίνες τοῦ ἥλιου, ἡ Τέτα ἄνοιξε τὰ ματάκια της, κοίταξε γύρω της, ἔκανε νὰ σηκωθῆ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε. Ἕνα ἀμυδρὸ χαμόγελο φώτισε γιὰ λίγο τὸ σβυνόμενο προσωπάκι της, κάρφωσε τὰ μάτια της ἐπάνω μου... Ἀλοίμονο, ἕνα δάκρυ κύλησε στὸ χλωμό της μάγουλο, ἴδια πρωϊνὴ δροσιὰ ἀπάνω σὲ παράκαιρο, μαραμένο ρόδο...

Μιὰ τελευταία τρεμουλιαστὴ φωνούλα «Μα... α... μάαα!» καὶ ὁ θάνατος εἶχε περάσει ἀπὸ μπρός μας, φεύγοντας, ἀφοῦ πῆρε τὴ ψυχοῦλα τῆς Τέτας μας.

Θέ μου· ὁ καιρὸς ποὺ θὰ μᾶς πάρῃ ἕνα-ἕνα τὰ χρόνια μας μὲ τὰ περασμένα, χαρούμενα καὶ θλιβερά, ὄμορφα καὶ ἄσχημα, θὰ γιατρέψῃ ἄραγε κι' αὐτὴ τὴν πληγή;

Καὶ τώρα, ὅταν καμμιὰ φορὰ τὴ βλέπω στὸ ὄνειρό μου, καὶ τῆς φιλῶ τὸ γλυκό της προσωπάκι μὲ τὰ ἀθῶα της ματάκια, καὶ μουσκεύω τὶς ξανθές της μπούκλες μὲ τὰ δάκρυά μου, καὶ τὴν ρωτάω γιατὶ τόσο γρήγορα μᾶς ἔφυγε, — μοῦ ἀπαντᾶ μὲ τὸ ἴδιο ὕφος ποὺ γιὰ τελευταία φορὰ μὲ κοίταξε προτοῦ ἀφήσει τὸν κόσμο τοῦτον: «Εἶμαι τὸ παιδὶ τοῦ Χάρου».

Ξένοιαστος Ἀπάχης

ΑΟΥΛΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ἕνα μπουκέτο γιασεμιὰ
γιὰ τὴ γιορτή μου φέραν
— δῶρο ἁπλὸ —
Μὲ μιὰ κορδέλλα θαλασσιὰ
δεμένο. Μοῦ προσφέραν
μόνο αὐτό...

Μέθυσ' ἀπ' ἄρωμα λεπτό,
μιλᾶ μὲ τὴν ψυχή μου
στὴν ξενητιά.
Τὸ μπουκετάκι τὸ λευκὸ
κομμένο ἀπ' τὴν αὐλή μου
τὴν πατρικιά.

Βλέπω σκυμμένες ἀδελφὲς
στοῦ τραπεζιοῦ τὴν ἄκρη
νὰ τὸ φιλοῦν,
Τὶς μυρωδάτες του κορφὲς
γιὰ τῆς μαμμᾶς τὸ δάκρυ
νὰ μοῦ μιλοῦν...

Περιπλοκάς

ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τὸ θρανίο μου ἦταν κοντὰ στὸ παράθυρο, στὸ τρίτο πάτωμα τοῦ σχολείου. Ἀπ' ἐκεῖ ἔβλεπα τὶς στέγες μερικῶν σπιτιῶν, ἕνα μέρος τοῦ ἀντικρινοῦ βουνοῦ κι' ἕνα μεγάλο κομμάτι οὐρανοῦ.

Ἡ θέα ἦταν μαγευτικὴ τὸ πρωῒ, ὅταν ὁ ἥλιος ἔριχνε τὶς πρῶτες του ἀχτίνες στὴν καταπράσινη χλόη τῆς ἄνοιξης, κι' ὁ οὐρανὸς ἦταν γαλάζιος, μὲ κανένα σύννεφάκι. Καὶ τὸ βράδυ πάλι, ὅταν ὁ ἥλιος ἔριχνε τὶς στερνές του ἀχτίνες, ποὺ χρύσιζαν τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ καὶ κυρτολοῦσαν τὸν οὐρανό.

Πολλὲς φορὲς σ' αὐτὴ τὴ θέα ὁ νοῦς μου πετοῦσε μακριὰ κι' ἔμενα ἀκίνητη, μὲ τὸ μάτια στὸ κενό. Τότε ὅμως ἄκουα τὴ χοντρὴ φωνὴ τοῦ καθηγητῆ, ποὺ μοῦλεγε: «ἄφισε τὰ σύννεφα καὶ πρόσεχε στὸ μάθημα», καὶ γύριζα στὴν πραγματικότητα καὶ προσπαθοῦσα νὰ προσέξω, ἀλλ' ὁ νοῦς μου δὲν γυρνοῦσε εὔκολα ἀπὸ τὰ ταξίδια του.

Ὅταν πάλι, τὰ φθινοπωρινὰ δειλινά, ἡ λεπτὴ βροχοῦλα ἔπεφτε σιγὰ-σιγὰ καὶ τὰ πουλάκια, καθισμένα στὰ ἠλεκτρικὰ σύρματα, κελαϊδοῦσαν τρυφερά, ὁ νοῦς μου πετοῦσε στὰ παλιὰ παιδικὰ χρόνια κι' ἡ μελαγχολία μοῦ βάραινε τὴν ψυχή...

Μύρον τῆς Ἄνδρου

ΤΟ ΕΓΓΟΝΑΚΙ ΚΙ' Η ΓΙΑΓΙΑ

(Διάλογος)

— Γιαγιά, γιατὶ τὰ μαλλιά σου εἶναι ἄσπρα;

— Παιδάκι μου, εἶναι ὁ χειμώνας καὶ τὰ χιόνια, ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ χρόνια.

— Γιαγιά, γιατὶ ἔχεις τόσες πολλὲς ρυτίδες;

— Ὁ πόνος τὶς ἔχει χαράξει ὅπως τἀλέτρι στὴν ξερὴ γῆ χαράζει αὐλάκια.

— Γιαγιά, γιατί, τί σὲ κάνει νὰ ἀργοκουνᾶς ἔτσι τὸ κεφάλι σου;

— Παιδάκι μου, ἕνας δυνατὸς ἀέρας ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δὲν κρατιέμαι ἄλλο δῶ.

— Γιατὶ τὰ μάτια σου στεφανώνονται ἀπὸ ἕνα μαῦρο στεφάνι, γιαγιά;

— Εἶναι γιατὶ ἔχουν χύσει περισσότερα ἀπὸ ἕνα πικρὸ δάκρυ.

— Καὶ γιατὶ ὅλο μουρμουρίζεις πολυαγαπημένη μου γιαγιούλα, ἀκόμα κι' ὅταν σὲ φιλῶ;

— Κάνω τὴν προσευχή μου.

(Ἀπ' τὸ γαλλικό) *Λυσόχαρτο*

Σημ. τ. Διαπλ. — Εἶναι τὸ ἴδιο ποίημα τοῦ Ratisbonne ποὺ μετέφρασε ἡ ὁ. Καρακάλου. Τὸ ἔκαμα, γιὰ νὰ δειχθῆ ὅτι ἕνα ποίημα μπορεῖ νὰ μεταφρασθῆ ἐξαίρετα καὶ στὸ πεζό, χωρὶς νὰ χάσῃ σχεδὸν τίποτ' ἀπὸ τὴν ὀμορφιά του.

ΤΟ ΣΥΧΝΟΤΕΡΟ ΠΑΘΗΜΑ ΜΟΥ

Ὅπως καὶ κάθε χρόνο, ἔτσι καὶ φέτος πήγαμε στὴν Αἴδηψό. Ἕνα ὡραῖο βράδυ, ποὺ τὸ φεγγάρι ἀργὰ κυλοῦσε στὸν οὐρανὸ κι' οἱ θαμπές του ἀκτῖνες διαπερνοῦσαν τὶς ψηλὲς φυλλωσιὲς τῶν δέντρων, καθόμασταν γύρω ἀπ' ἕνα τραπεζάκι, χαζεύοντας. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ — ποὺ ἦταν νἀρθῆ — ἔρχεται ἡ παντρεμένη ἐξαδέλφη μου ἡ Δανάη.

— Ἀλέκα, μοῦ λέει, ποῦ εἶναι ὁ μπαμπάς σου, παιδί μου;

— Ἀμέσως, Δανάη, νὰ τὸν φωνάξω, εἶπα κι' ἔτρεξα στὴ βεράντα, ὅπου πολλοὶ κύριοι κουβεντιαζαν. Νὰ κι' ὁ πατέρας μὲ τὰ γκρὶ τά ρούχα του, τὸ ψαθάκι, τὸ κολάρο καὶ τὸ μπαστούνι κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του, ὅπως συνηθίζει. Ἔτρεξα κι' ἀγκαλιάζοντάς τον:

— Πατερούλη, φώναξα.

Ἕνας χοντρὸς καὶ δύσκαμπτος κύριος γύρισε.

— Τὸν πατέρα σου θέλεις, παιδί μου;...

Τρόμαξα κι' ἔφυγα τρομαγμένη. Οὔτε συγγνώμη δὲ μπόρεσα νὰ πῶ ἀπ' τὴ ντροπή μου. Κι' ἀπὸ τότε τόσο τὸν ντρέπουμαι, ποὺ ὅταν τὸν βλέπω... στρίβω δρόμο.

Δὲν τέλειωσε ὅμως ὡς ἐδῶ ἡ ἀπροσεξία μου. Τὴν ἑπαύριο, ἡ Ἀλίκη — ἡ μεγαλύτερή μου ἀδελφή — ἤθελε νὰ πάρῃ σοκολάτες γιὰ μερικὲς φίλες της, ποὺ εἶχε προ-

σκαλέσει γιὰ κεῖνο τὸ βράδυ.

— Ἀλέκα, εἶπε, πᾶμε ὡς τὸ ζαχαροπλαστεῖο;

Βόλτα ἤθελα καὶ πρόθυμα ἀπάντησα:

— Πᾶμε.

Στὸ δρόμο ὅμως—γιὰ κακή μου τύχη πάλι— ἡ Ἀλίκη βρῆκε τὶς φίλες της, κάθησε νὰ τὰ ποῦν, κι' ἔστειλε ἐμένα γιὰ σοκολάτες. Ἀπὸ μακριὰ βλέπω τὴ θειὰ Μαρίνα στὸ ζαχαροπλαστεῖο. Πλησιάζω καὶ σιγὰ σιγὰ τὴν τσιμπῶ στὸ λαιμό. Θεέ μου! Μιὰ κυρία, ἐντελῶς ἄγνωστη σὲ μένα, γυρίζει. Εὐτυχῶς ὅμως φαίνεται πὼς αὐτὴ μὲ γνωρίζει.

— Τί κάνεις; μοῦ λέει.

Δὲν ἔχασα τὸ θάρρος μου. Ἄλλωστε θᾶταν ντροπὴ νὰ φύγω.

— Καλά, εὐχαριστῶ. Σεῖς πῶς εἶστε;

— Εὐχαριστῶ, καλά. Ὁ μπαμπάς, ἡ μαμμά, τί κάνουν;

— Πολὺ καλά, κυρία, εὐχαριστῶ. Ἀντίο.

— Χαῖρε, παιδί μου, χαιρετισμοὺς σὲ ὅλους.

Ντράπηκα τόσο πολύ, ποὺ ξέχασα νὰ πάρω τὶς σοκολάτες, καὶ μὲ ἄδεια χέρια πῆγα στὴν ἀδελφή μου, ποὺ μὲ μάλωσε γιὰ καλά...

Πυθία

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΞΕΡΕΙΣ Ἢ ΔΕΝ ΞΕΡΕΙΣ;

Τὸ παιδί, κάνοντας τὴν εἰκοστὴ ἐρώτηση στὸν πατέρα: — Μπαμπά, ξέρεις...

— ***Ὁ Μπαμπᾶς***, νευριασμένος: — Δὲν ξέρω τίποτα!

— Τί δὲν ξέρεις;

— Δὲν ξέρω τὴν ἀπάντηση σ' ἐκεῖνο ποὺ θέλεις νὰ μ' ἐρωτήσῃς.

— Φυσικά.

— Λοιπόν, πῶς ξέρεις ὅτι δὲν τὸ ξέρεις;

— Ἐγὼ δὲν ξέρω τί εἶναι αὐτὸ ποὺ δὲν ξέρω, μὰ ξέρω πὼς δὲν τὸ ξέρω.

— Μά μπαμπά, ἀφοῦ ἐσὺ δὲν ξέρεις τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ δὲν ξέρεις, πῶς ξέρεις ὅτι δὲν τὸ ξέρεις;

— Ἐγὼ ξέρω πὼς δὲν τὸ ξέρω, γιατὶ δὲν ξέρω ν' ἀπαντῶ στὶς ἀνόητες ἐρωτήσεις.

— Μά, μπαμπά...

— Φτάνει! Τί ἤθελες νὰ σοῦ πῶ;

— Ἤθελα νὰ ξέρω ἐὰν ἐσὺ ξέρεις πῶς... πῶς;.. δὲν τὸ θυμοῦμαι πιά.

Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ

ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ ΕΠΙ ΕΚΥΒΡΥΣΕΙ...

(Στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου Διοικητοῦ. Ὁ κύριος Διοικητὴς κάνει μερικὲς ἐρωτήσεις στὸν δεκανέα Γιάννη, γιὰ κάποιο ἐπεισόδιο τοῦ φυλακίου.)

— Μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς ὅλες τὶς λεπτομέρειες γιὰ τὸ συμβὰν αὐτό;

— Μάλιστα, Διοικητά μου!

— Λέγε καὶ προσπάθησε νὰ εἶσαι σύντομος.

— Πολὺ καλά. Ἦταν περίπου μεσάνυχτα Πηγαινοερχόμουν ἀκατάπαυστα γιὰ νὰ ζεσταθῶ λίγο καὶ νὰ διώξω μιὰ νάρκη ποὺ μοῦ ἐρχόταν. Ὅταν ἄξαφνα ἀκούω μερικὰ φύλλα νὰ σειῶνται κεῖ κοντά, καὶ βλέπω —πρὸς μεγάλη μου ἔκπληξη—νὰ παραμερίζουν τὰ κλαδιὰ καὶ νὰ προβάλλουν, ἀνάμεσα ἀπ' αὐτά, δυὸ ἄτομα μὲ στολὲς τοῦ δικοῦ μας στρατοῦ. Κρατοῦσαν τὰ ὅπλα τους μπροστά, ἕτοιμα...

— Ἄλτ! τοὺς φωνάζω δυνατά.—Σώπα, μοῦ λέν, εἴμαστε ἀξιωματικοὶ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς...

— Ἄλτ! γιατὶ πυροβολῶ, τοὺς λέγω ἑτοιμάζοντας τὸ ὅπλο μου.

— Σκάσε ἐπὶ τέλους, μοῦ σφυρίζουν αὐτοὶ μὲ θυμό.

— Νὰ σκάσετε σεῖς, κύριε Διοικητά, τοὺς λέγω ἐγώ, ἐνῶ συγχρόνως...

— Τί; τί τοὺς εἶπες;

— Νὰ σκάστε σεῖς, κύριε Διοικητά, τοὺς εἶπα καὶ ἄρχισα...

— Πάψε! πάψε! Δυὸ μῆνες κράτηση ἐπὶ ἐξυβρίσει ἀνωτέρου!

— !!!;;;

Βοναπάρτης

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ρωτοῦν τὸν Τοτὸ ἀπὸ πότε ἔχει ἕνα βιβλίο, ποὺ τὸ πάλιωσε τόσο...

Κι' ὁ μικρὸς ἀπαντῶ:

— Οὔ! τόχω ἀπὸ τότε ποὺ μοῦ τὸ ἀγόρασαν!

Πετροβολητής

***

Ὁ Νίκος, γυρίζοντας σπίτι, ἀφίνει τὴν πόρτα τοῦ δρόμου ἀνοιχτή.

— Κλεῖσ' τη γοῆγορα, τοῦ λέει ἡ μαμμά του, καὶ κάνει ἔξω κρύο!

— Καὶ τί; ἀπαντᾷ ὁ Νίκος· ἂν τὴν κλείσω, δὲν θὰ κάνῃ ἔξω κρύο;

Λιλίκα Μανουσάκη

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1929), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Ὁ δὲ ***Τόμος τοῦ 1929*** τιμᾶται ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***23*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1930

ΕΠΕΙΔΗ δὲν ἐπρόφταναν νὰ γίνουν οἱ εἰκόνες, τὸ νέο μυθιστόρημα «ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟ», ποὺ ἦταν γιὰ νάρχίσῃ στὸ σημερινὸ φυλλάδιο, θάρχίσῃ ἀπὸ τὸ ἑπόμενο. Κρύβετε λοιπὸν τὴν ὀρεξίν σας γιὰ μιὰ ἑβδομάδα ἀκόμη. Αὐτὸ δὲν τὸ λέω βέβαια γιὰ κείνους ποὺ δὲν μποροῦν νὰ διαβάσουν μυθιστόρημα μὲ συνέχεια, παρὰ τὸ ἀρχίζουν ἀφοῦ ἰδοῦν τὴ λέξη «τέλος». Γιατὶ ξέρω πὼς εἶναι καὶ τέτοιοι. Ἐ, αὐτοὺς δὲν τοὺς νοιάζει πότε θάρχίσῃ τὸ νέο μυθιστόρημα· τοὺς νοιάζει μόνο πότε θὰ τελειώσῃ. Κι' εἶπα ὅτι τὸ ***«Μέσα στὴν ἄβυσσο»*** θὰ τελειώσῃ μὲ τὸν τόμο, δηλαδὴ στὸ τέλος τοῦ Νοέμβρη.

Εὐχαριστῶ, ***Αυσόχαρτο***, γιὰ τὰ γιασεμιά, ποὺ ἂν καὶ ξερὰ διατηροῦσαν τὴ μυρωδιά τους. Γιὰ τὶς λύσεις, δὲν εἶν' εὔκολο νὰ φκέρω καί, ἂν ἀμφιβάλλῃς, καλύτερα νὰ τὶς ξαναστείλῃς. «Λιοστάσιον» ἢ «λιοστάσι» λέγεται κοινῶς ὁ ἐλαιώνας· «χωραΐτης» εἶναι ὁ κάτοικος τῆς χώρας, τῆς πόλης, τὸ ἐναντίο τοῦ «χωριάτη» δηλ. τοῦ κατοίκου τοῦ χωριοῦ. Τὸ πρόχειρο Σῆμα σου περιττό, ἀφοῦ τώρα θὰ γίνῃ τό... πραγματικό. Οἱ γελοιογραφίες ὡραιότατες καὶ θὰ τὶς χρησιμοποιήσω.

Δὲν ξέρω, ***Ἀγοροκόριτσο***, ἂν καὶ στὶς εἰσαγωγικὲς τοῦ Πανεπιστημίου θὰ ἐξεταστοῦν τώρα καὶ γαλλικά. Ξέρω μόνο ὅτι στὸ ἑξῆς μιὰ ξένη γλῶσσα ὁποιαδήποτε—γαλλική, γερμανική, ἀγγλική—θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ γιὰ κάθε φοιτητή, καὶ σ' αὐτὴν θὰ ἐξεταζοῦνται πρῶτα οἱ τελειόφοιτοι κι' ὕστερα θὰ μποροῦν νὰ δώσουν ἐξετάσεις γιὰ πτυχίο. Πολὺ καλὸ μέτρο, γιατὶ ὡς τώρα ἔβγαιναν πτυχιοῦχοι καὶ διπλωμα-τοῦχοι ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιό μας χωρὶς νὰ ξέρουν δυὸ γαλλικὰ ἢ δυὸ γερμανικά. Κι' ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς πήγαιναν ὑπότροφοι στὴν Εὐρώπη, ἔχαναν ὁλάκερο χρόνο ὡς νὰ μάθουν τὴ γλῶσσα τοῦ τόπου. Ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν πάῃ κανεὶς στὴν Εὐρώπη, δὲν πρέπει νὰ ξέρῃ μιὰ ξένη γλῶσσα, γιὰ νὰ διαβάζῃ ἐδῶ τουλάχιστο τὰ βιβλία τῆς Ἐπιστήμης του καὶ νὰ παρακολουθῇ τὴν πρόοδό της; Δυστυχῶς, μὲ τὰ ἑλληνικὰ μόνο, αὐτὸ δὲν γίνεται.—Γιὰ τὸ ξεσπάθωμα εὐχαριστῶ πολύ!

Ὁ ***Ταρζὰν*** συμφωνεῖ μὲ τὴν παρατήρηση τοῦ ***Οὐράνιον Τόξου***, ὅτι τὰ κορίτσια ἔχουν περισσότερη ἐπιμονή· γι' αὐτό, ὅπου δὲν χρειάζεται τόση, νικοῦν τἀγόρια. Παράδειγμα οἱ Κυριακές. Στὶς πέντε τελευταῖες, λέει, τὰ μὲν ἀγόρια ἔχουν τρία πρῶτα βραβεῖα (***Φωτεινός, Κουτοργίδη, Ἰάσων***) τὰ δὲ κορίτσια δύο (***Μαυκοτίτσα*** καὶ ***Δικηγορίνα***). «Στοὺς ἄλλους διαγωνισμούς, προσθέτει ὁ ***Ταρζάν***, τὰ πρῶτα βραβεῖα ὡςεπιτοπλεῖστον τὰ παίρνουν κορίτσια. Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἂν ἐπιμείνουν καὶ τἀγόρια, γρήγορα θὰ ὑπερτερήσουν ὅπως στὶς Κυριακές».

Αὐτὲς οἱ ἐκτενεῖς κάπως ἀπαντήσεις ἦταν ἕτοιμες, γραμμένες καὶ στοιχειοθετημένες, ἀπὸ τὴν προηγουμένη ἑβδομάδα, κι' ἔμειναν ἔξω ἀπὸ ἔλλειψη χώρου. Τὶς βάζω λοιπὸν πρῶτες ἐδῶ. Εἶναι ἀδύνατο ὅμως, παιδιά μου, νὰπαντήσω ἔτσι ἐκτενῶς καὶ στὰ ὑπόλοιπα γράμματα ποὺ ἔλαβα κατόπι. Εἶναι τόσο πολλά! Θὰ πῶ λοιπὸν λίγα λόγια στὸν καθένα καὶ πάλι, νὰ ἰδῆτε, θὰ γεμίσῃ ὁ διαθέσιμος χῶρος καὶ θἀφήσω πολλοὺς γιὰ τὸ ἐρχόμενο...

Ποιητικώτατο τὸ γράμμα σου, ***Εὐαγγελία Ν. Μάρκαρη***. Ναί, ξέρω τὸ εὐεργετικὸ αὐτὸ ἴδρυμα ὅπου τώρα πραγματοποιεῖται τἐνειρο σου. Γράφε μου λοιπόν, κατοχίνου καὶ μαζί μου, ἀφοῦ βρίσκεις πὼς αὐτὸ συμπληρώνει τὴ χαρά σου.

Εὐχαριστήθηκα πολύ, ***Πέκμαν***, γι' αὐτὰ ὅλα, κι' ἂς μὴ μοῦ ἔγραφες τόσον καιρό. Τώρα λοιπὸν ξαναρχίζεις. Τί καλά! Ἔλαβα τὴ φωτογραφία σου καὶ τὰ λοιπὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες. Γιὰ τὸ ζήτημα, κι' ἐγὼ αὐτὴ τὴν ἰδέα ἔχω: Τἀγόρια τὰ ἐλκυστὰ τώρα περισσότερο ὁ ἀθλητισμὸς καὶ γενικὰ ὁ ὀλισμός. Ὅπως λές, «οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι εἶναι μονομερεῖς. Ξεχνοῦν ὅτι οἱ δυνεινῆ τοῦ πνεύματος πρωτεύει ἢ ἔρχεται ἴσα τουλάχιστο μὲ τοῦ σώματος. Λίγα λοιπὸν ἀγόρια στοὺς Διαγωνισμούς, μικρὴ ἀναλογία διακριτομένων». Σημειῶσα καὶ τὰ ὀρθότατα ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὸν Διαγωνισμὸ Καλλιγραφίας. Ἔτσι θὰ τὸν κάνω.

Ὁ ***Λευκάνας*** συμφωνεῖ μὲ τὴ ***Σγουρόμαλλη***, ὅτι ἀπὸ τ' ἀγόρια ἔλειψε τελευταῖα ὁ ζῆλος, ἀμφισβητεῖ ὅμως τὸ ὅτι τὰ παλιὰ Διαπλασόπουλα ἦταν ἀνώτερα ἀπὸ τὰ σημερινά. Δὲ βαριέσαι! Ἔτσι θὰ λένε καὶ γιὰ τὰ σημερινὰ ἀργότερα γιατὶ πάντα θυμᾶται κανένας κι' ἀρέσει περισσότερο τὰ περασμένα.—Γιὰ τὸ κομμάτι του ἀδύνατο νὰ ψάξω καὶ νὰ τοῦ πῶ. Πρέπει νὰ περιμένῃ, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι περιμένουν...

Ἑλληνικὲ Ὕμνε, ἂν τὸ ψευδώνυμό σου ἐνεκρίθη, βέβαια πρέπει νὰ ξαναπληρώσῃς γιὰ νὰ τὸ ἀλλάξῃς. Ἀλλὰ στὸ τέλος τοῦ χρόνου, δηλαδὴ μετὰ δυὸ μῆνες, πάντα θὰ τὸ ἀνανεώσῃς, ὥστε ἄφησε νὰ τὸ ἀλλάξῃς τότε. Μ' αὐτὰ ὅλα δὲν τὰ λέει ὁ Ὁδηγός; Δὲν λέει ἀκόμα πὼς Πνευματικαὶ Ἀσκήσεις στέλλονται μόνο ὅταν προκηρύσσεται ὁ ἐτήσιος διαγωνισμός; Παιδικὰ Πνεύματα ὅμως, κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα καὶ λύσεις εἶναι πάντα δεκτά.—Ναί, πάλιὰ φυλλάδια ὑπάρχουν, πρὸς δυόμισυ δραχμὲς τὸ ἕνα, καὶ μπορεῖς νὰ μοῦ γράψεις τὰ ἔτη καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐκείνων ποὺ σοῦ λείπουν, νὰ σοῦ τὰ στείλω.

Σοῦ ἔστειλα, ***Πυθία***, 14 τετράδια. Εἶδες λοιπὸν τί χαρὰ ποὺ εἶναι νὰ λαβαίνῃ κανένας γράμματα καὶ Μ. Μυστικὰ ἀπὸ ἄγνωστους συναδέλφους του;... Βέβαια, γιὰ νὰ λύνῃ κανεὶς Ἀσκήσεις, χρειάζεται νὰ ξέρῃ πολλὰ πράγματα, καὶ γιὰ μερικές, - μόνο γιὰ μερικές, π. χ: γιὰ τὰ Προβλήματα—πρέπει νὰ ξέρῃ καὶ Μαθηματικά. Βλέπεις ὅμως ὅτι Προβλήματα σπάνια δημοσιεύω· γιατὶ κρίνω ὅτι εἶναι ἀρκετὰ αὐτὰ ποὺ σᾶς βάζουν στὸ Σχολεῖο.

Καὶ ποῦ νὰ θυμᾶμαι τώρα, ***Μικρὲ Ἔδισσον***, ἂν ἔλαβα τὶς λύσεις σου τοῦ Μαΐου! Ὅσες λαβαίνω, βλέπεις, μπαίνουν στὸ σακκί, κι' ὅταν ἔρθῃ ἡ ὥρα τους, τὶς βγάζω καὶ τὶς ξεκαθαρίζω. Ἔχω καιρὸ γιὰ φάξιμο; Στὸ Ἀγώνισμα τῶν τυπογραφικῶν λαθῶν μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν καὶ δυὸ ἴδιες λέξεις μὲ τὸ ἴδιο λάθος· καὶ θὰ μετρηθοῦν καθεμιὰ χωριστά.

Ὅταν σᾶς εἶπα γιὰ τὸν Ἀνανία, ***Χίονι τῆς Ἴδης***, εἶχε ἀρχίσει νὰ δροσίζῃ. Ὅταν ὁ κ. Φαῖδων ἐπρόκειτο νὰ γράψῃ τὴν Ἐπιστολή του γιὰ τὸ φυλλάδιο ἐκεῖνο, ἔκανε ζέστη φοβερή. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ καιροῦ, βλέπεις, γίνεται ἀπὸ τὴ μιὰ ἡμέρα στὴν ἄλλη. Ὥστε κομμὰ ἀντίφαση καὶ κανένα ἀσυμβίβαστο ἐδῶ. Γιὰ τὸ Σύλλογό σας καὶ πέντε μέλη εἶναι ὑπερκρατεῖ. Οἱ νομικοὶ λένε tres faciunt collegium, δηλαδὴ καὶ τρεῖς ἀρκοῦν γιὰ νὰ κάμουν ἑταιρεία...

Θὰ εἶδες, ***Θεὰ Ἀθηνᾶ***, τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου. Πολὺ μ' εὐχαριστῶ τὸ πρῶτο σου γράμμα κι' ἐλπίζω νὰ σοῦ φύγῃ πιὰ δριστικῶς αὐτὸς ὁ φόβος καὶ νὰ μοῦ γράψῃς στὸ ἑξῆς ἐλεύθερα. Ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ὅτι δὲν ἐκφράζεσαι καλά· βρίσκω μόνο ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμελυθῇς λιγάκι τὸ γραφικό σου χαρακτῆρα.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, ***Μπουμπουήλινα***. Καὶ γι' αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις σήμερα, καὶ γιὰ τὸ ἄλλο, ἂν δὲν σοῦ εἶπα ὡς τώρα, θὰ μάθῃς ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά τους. Τὶς Ἀσκήσεις αὐτὲς θὰ μοῦ τὶς στεῖλες σὲ λίγο ποὺ θὰ προκηρυχθῇ ὁ Διαγωνισμὸς γιὰ τὶς Ἀσκήσεις τοῦ 1931. Πόσες ἔχεις κάνει; Γιατὶ 15-20 θὰ σοῦ χρειασθοῦν.

Ἂς ἦταν περαστικά, ***Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ***, καὶ δὲν πειράζει ποὺ ἄργησες νὰ μοῦ γράψῃς. Ἄ, εἶσαι πολὺ εὐτυχὴς ποὺ σηκώνεσαι καθημέρα τόσο πρωΐ καὶ κάνεις ἕνα μαρινὸ περίπατο μὲ τὸ ποδήλατο, καὶ φτάνεις στὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου σταματᾶς γιὰ νὰ ξεκουραστῇς... Ἐ, βέβαια, τὴν ὥρα ἐκείνη, στὴ μοναξιὰ «ἀκούει κανεὶς πιὸ καλὰ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν καὶ τὸ μελαγχολικὸ φλοΐσβο τῶν κυμάτων»...

Καὶ τὸ ***Μῦρον τῆς Ἄνδρου*** δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ ***Οὐράνιο Τόξο***, πὼς τὰ κορίτσια μαθαίνουν μὲ περισσότερο κόπο. Γιατὶ στὸ μικτὸ σχολεῖο ποὺ πηγαίνει, παρατήρησε ὅτι τὰ κορίτσια καταλαβαίνουν περισσότερο καὶ μελετοῦν λιγότερο ἀπὸ τἀγόρια. Ἂς εἶναι. Ἀλλὰ γιατὶ νὰ μὲ πικράνῃ μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφει στὴν ἀρχή; Ἔπρεπε νὰ μαντέψῃ πὼς ἡ γραμματοπλημμύρα ἦταν ἡ μόνη αἰτία...

Θὰ μελετήσω, ***Τροβαδοῦρε***, τὴν πρότασή σου. Θέλεις δηλαδὴ νὰ γίνεται στὸ ἑξῆς ἕνα δημοψήφισμα ὄχι διὰ τὴν ὡραιότητα τοῦ ψευδωνύμου ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀξία τοῦ ψευδωνυμούχου, καὶ καθένας νὰ ψηφίζῃ ἕνα Διαπλασόπουλο καὶ μιὰ Διαπλασοπούλα, ποὺ, κατὰ τὴ γνώμη του, διακρίθηκαν περισσότερο στὴ Σελίδα Συνεργασίας, στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες, στὴν Ἀλληλογραφία καὶ στὴν κίνησιν ἐν γένει,—χωριστὰ βέβαια ἀπὸ τὰ Εὔσημα καὶ ἀπὸ τοὺς Διαγωνισμοὺς ποὺ τοὺς κρίνω ἐγώ. Καὶ νἀνακηρύσσεται κάθε χρόνο ἕνα Ἀρχιδιαπλασόπουλο καὶ μιὰ Ἀρχιδιαπλασοπούλα χωριστά, κι' ἀπὸ πέντε «ὑπαρχηγοί», κορίτσια ἢ ἀγόρια ἀδιάφορο.—Πῶς σᾶς φαίνεται, παιδιά μου, αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ ***Τροβαδούρου***;

Ὁ ***Βάσυγκτων*** μοῦ ἀναγγέλλει τὴν ἵδρυση κι' ἄλλου συλλόγου μὲ κύριο σκοπὸ τὴ διάδοσή μου. Ὀνομάσθηκε «Πανευθεΐκός» καὶ... ὑπόσχεται πολλά. Ἐνῶ χαριστῶ λοιπὸν τοὺς καλούς μου φίλους ποὺ τὸν ἵδρυσαν καὶ εὔχομαι κάθε εὐδοκίμηση.

Ἀπὸ τὰ κομμάτια τῆς Σελίδος μας, ἡ ***Μιμόζα*** ξεχωρίζει τὰ τόσο γλαφυρὰ πεζὰ τῆς ***Κόρης τῶν Ἀθηνῶν***, τὰ πιὸ καλογραμμένα, κατὰ τὴ γνώμη της, ἀπὸ ὅλα, καθὼς καὶ τὰ ποιήματα τῆς ***Κυρᾶς τῆς Θάλασσας***, ποὺ ἡ ἀδελφή της τὰ μαθαίνει ἀπέξω καὶ τἀπαγγέλλει. Ἔλαβα ὑπὸ σημείωση καὶ τἄλλα ποὺ μοῦ γράφει.

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε, ***Ἀφελὴς Κυπριοπούλα***, τὸ μεγάλο-μεγάλο γράμμα ποὺ κατάφερες ἐπιτέλους νὰ μοῦ γράψῃς. Εἶναι τόσο ὡραῖα καὶ ποιητικὰ αὐτὰ γιὰ τὸ «περιβόλι τῆς χαρᾶς», μὲ τὸ ὁποῖο παραβάλλεις τὸ περιοδικό μου! Ναί, ἡ «Νέα Ἑστία» σχηματίζει δυὸ τόμους τὸ χρόνο, ἕνα καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ 672 σελίδες. Ὁ κ. Ἀραβαντινός, ποὺ τὸν κάλεσαν νὰ δώσῃ μιὰ γνώμη γιὰ τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, εἶναι σκηνογράφος στὴν ὄπερα τοῦ Βερολίνου. Ἐννοεῖς λοιπὸν ὅτι μιὰ τόσο μεγάλη θέση ἦταν ἀδύνατο νὰ τὴν ἔχῃ στὴν Ἑλλάδα, ὄχι γιατὶ δὲν θὰ ἐκτιμοῦσαν τὴν ἀξία του, ἀλλὰ γιατὶ δὲν ὑπάρχουν θέατρα σὰν τοὺς γερμανικοὺς αὐτοὺς κολοσσούς.

Σταράτη, θὰ ἔλαβες, ἐλπίζω, 25 τετράδια κι' ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου. Μὲ λυπεῖ τὸ παράπονό σου: Δὲν ἀπαντῶ στὰ γράμματα σου καί, χωρὶς νὰ πέφτῃς νὰ μάγκαψῃς, θὰ πάψῃς νὰ... μ' ἐνοχλῇς; Μά, ἀγαπητή μου, αὐτὸ εἶναι μιὰ παρεξήγηση καὶ τίποτε ἄλλο. Κι' ἀφοῦ δὲν ἔπαψες νὰ μάγκαψῃς—ποῦ τὸ πιστεύω—σὲ παρακαλῶ νὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ μοῦ γράφῃς ὅπως πρῶτα.

Μὲ χαρὰ μου βλέπω, ***Ἀκριβοθόρηση***, τὴν ἀλλαγὴ τῆς «τακτικῆς». Μ' ἀν ἐξακολουθήσῃς ἔτσι, θὰ χρειασθῇ νἀλλάξῃς καὶ ψευδώνυμο... Ὅσο γιὰ τὸ θέμα ποὺ ζητᾷς, δὲν εἶν' εὔκολο βέβαια νὰ σοῦ βρῶ ἐγώ, (μήπως ξέρω τὸ εἶδος σου, τὴν κλίση σου, τί θὰ ἤθελες καὶ θὰ μποροῦσες νὰ γράψῃς;) Βλέπω ὅμως ὅτι τὸ μόνο ποὺ ἔγραφες ὡς τώρα, εἶναι τὸ Ἡμερολόγιό σου. Νά, σ' αὐτὸ θὰ μποροῦσες ἴσως νὰ ὀρῇς κάτι τί—ἕνα περιστατικό, ἕνα ἐπεισόδιο τῆς ζωῆς σου—καὶ νὰ τὸ ἀναπτύξῃς.

Δὲν ἦταν ἀνάγκη, ***Λελούδω***, νὰ ξεσπαθώσῃς πάλι γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς. Ἂν τὸ κάναν ὅλοι ἔτσι, πολὺ σπάνια θὰ λάβαινα γράμματα ἀπὸ τοὺς φίλους μου, κι' ἀπὸ μερικοὺς ποτέ... Ἔπειτα σὺ ἀρκετὰ ἔχεις ξεσπαθώσει. Εἶδα τί ὡραῖα πέρασες τὸ καλοκαίρι στὸ δροσερό σου σπίτι, στὸν πεῆπο, μὲ τὰ λουλούδια σου, μὲ τὶς γάτες σου, μὲ λίγα γράμματα καὶ μὲ βιβλία πολλά. Χωριστὰ ἡ ἀπολλά. Καὶ νὰ τὸ ἀποτέλεσμα· Ὁ χῶρος τελειώσε κι' ἔχω ἀκόμα μιὰ στέβα γράμματα!

Στὸ ἐρχόμενο λοιπὸν θἀπαντήσω στοὺς ἑξῆς ποὺ ἔχουν σειρᾶ: ***Ἀτρόμητην Φόβητοιάραν, Ἀρασοπηγήν, Ἔνυώ, Οὐράνιο Τόξο, Ρόδην Οὐράνην, Ἄρην, Κωνατ. Μπολωκῆν, Νιότης Ἀδάμαν, Γαλανομάτην, Δροσερὸ Μελτέμι, Φαίδραν, Ἀγγουρολογιώτατον, Χαραυγήν, Δροσοῦλαν, Ρογῆρον, Λατάνιαν*** καὶ... σὲ ὅσους ἄλλους μπορέσω.

Γιὰ τὸ ΣΗΜΑ, ὅσοι θέλετε νὰ γίνῃ, πρέπει νὰ μοῦ στεῖλετε ἀπὸ τώρα ***25 δραχμὲς*** ἂν θὰ τὸ πάρετε ἀπὸ τὸ γραφεῖο, καὶ 30 ἂν θὰ σᾶς τὸ στεῖλω ταχυδρομικῶς. Καθὼς σᾶς εἶπα, ἂν θὰ στοιχίζῃ ἀκριβότερα, δὲν θὰ πληρώσετε ἄλλο τίποτα· ἂν θὰ στοιχίζῃ φθηνότερα, θὰ σᾶς ἐπιστρέψω τὸ ὑπόλοιπο εἰς εἶδος (Μ. Μυστικά, χαρτὶ Λύσεων ἢ ὅ,τι ἄλλο μοῦ παραγγείλετε). Κι' αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα εἶχα κάμποσες παραγγελίες Σημάτων. Θὰ τὶς ἀναφέρω, μὲ ἄλλες ποὺ θὰ λάβω βέβαια, στὸ ἐρχόμενο.

Καὶ κάτι ἄλλο: Νὰ ζυγίζετε καλὰ τὰ γράμματά σας καὶ νὰ βάζετε τὸ γραμματόσημο ποὺ χρειάζεται, γιατὶ ὅταν ἔχουν λιγώτερο, — ἀναπαρκές—πρέπει νὰ πληρώσω ἐγὼ γιὰ νὰ μοῦ τὰ δώσουν, κι' ἐννοεῖτε ὅτι δὲν μπορῶ. Νὰ ξέρετε δέ, ὅτι αὐτὰ τὰ γράμματα, ἂν δὲν τὰ πληρώνῃ ὁ παραλήπτης, δὲν ἐπιστρέφονται κἂν στὸν ἀποστολέα, ἀλλὰ καίγονται· μὲ ὅ,τι ἔχουν μέσα, ἀκόμα καὶ μὲ χρήματα. Δὲν εἶναι κρίμα λοιπόν;

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Κύκνειο», σονέττο τῆς ***Κυρᾶς τῆς Θάλασσας***. Στὴν τελευταία στροφὴ τὸ μέτρο χωλαίνει καὶ τὰ νοήματα σ' ὅλο τὸ ποίημα εἶναι σχεδὸν ἀσήμαντα. Οἱ ἀξιώσεις, βλέπετε, ἑνὸς σονέττου, καμμιὰ φορὰ εἶναι ἀνώτερες κι' ἀπὸ τὴν τέχνη μιᾶς ποιητρίας καλῆς σὰν τὴν ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας***. — «Τὰ παπούτσια τοῦ Βολταίρου» τοῦ ***Ἀκούβδιστο Ρολό***. Πάγκοινο ἀνέκδοτο, εὑρισκόμενο σ' ὅλες τὶς Χρηστομάθειες.—Ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνέκδοτα τῆς ***Χαρᾶς τοῦ Σπιτιοῦ***, κρατῶ μόνο τὸ «Βέρεις ἢ δὲν ξέρεις», ποὺ εἶναι τὸ ὀπωσδήποτε καλύτερο. Ἀλλὰ δὲν ξέρει ἡ ***Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ*** ὅτι καὶ καλὰ νὰ ἦταν ὅλα, δὲ θὰ μποροῦσα νὰ τὰ δημοσιεύσω ἔτσι καθὼς εἶναι γραμμένα συνέχεια κι' ἀπὸ τὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ; — «Σὲ μιὰ βοσκοπούλα» τῆς ***Πυθῆς Ζεφύρου***. Ἀρκετὰ κοινὲς οἱ ἰδέες καὶ τὸ ὕφος δὲν εἶναι λογοτεχνικό. Μερικὲς φράσεις ἔχουν κάποια σχολαστικότητα. — «Ἠλιοβασίλεμα» τοῦ ***Ὕμνου τῆς Λευτεριᾶς***. Γράφεις ἐντελῶς ἀδόκιμο ἀκόμη κι' ἄτεχνο. Χρειάζεται ἐξάσκηση. — «Ὁ ποντικὸς κι' ὁ βάτραχος» τοῦ ***Τζίτζικα***. Κοινὸ καὶ χωρὶς ἐνδιαφέρον. — «Στὸ χαμὸ τῆς μητέρας» τῆς ***Σαγουγόφουσκας***. Ἔχει μιὰ τρυφερότητα ποὺ μαρτυρεῖ τὸ ταλέντο. Ἀλλὰ ἡ τεχνική του δὲν εἶναι ἀρκετὰ καλὴ καὶ τὰ νοήματά του δὲν ξεφεύγουν ἀπὸ τὴν κοινο-

τοπία. Καὶ μερικὲς φράσεις ἀστοχες. Δὲ λέμε λ. χ. «ἐκθαμβα σμαράγδια». Καλύτερη σχετικῶς ἡ τρίτη στροφή. — «Βραδυνὸ ψάρεμα» τοῦ *Κορφιατόπουλου*. Περιγραφὴ ὁπωσδήποτε ζώσης καὶ ὕφος ἁπλό, ποὺ συνιστῶ νὰ τὸ διατηρήσῃ. Ἀλλὰ ἡ ἰδέα πολὺ κοινὴ καὶ οἱ φράσεις κάπου κάπου ἄτεχνες καὶ σχολαστικές. — «Δειλινό» τοῦ *Παραμυθένιου*. Ἔχει ἕναν ὡραῖο πλοῦτο εἰκόνων καὶ παρατηρήσεων, ὥστε θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἕνα καλὸ πεζογράφημα. Ὡς ποίημα εἶναι ἐντελῶς ἄτεχνο. Ἡ φράση «δειλινὴ κλαγγὴ» εἶναι λανθασμένη καὶ χωρὶς νόημα. — «Βουνὰ ποὺ δὲ σμίγουν» τοῦ *Παντέρημου*. Τὸ ζημιώνει πολὺ ἡ ἐκτέλεση. Ἡ ἰδέα εἶναι καὶ φιλοσοφικὴ καὶ ποιητική, μὰ ἤθελε πιὸ καλὸ τεχνίτη. — «Τὸ πάθημα τοῦ φωτογράφου» τοῦ *Νιότης Ἀδάμα*. Κοινὸ καὶ χωρὶς νοστιμάδα. — «Ἀπὸ τὴν καλοκαιρινὴ ζωὴ» τῆς *Μονάκριβης*. Δὲν τοῦ λείπει ἀφέλεια καὶ χάρη. Θέλει ὅμως ἐξάσκηση ἀκόμη καὶ θὰ γράφει καλά. Τὸ ἀνέκδοτο τῆς Ἰδιας κοινὸ κι' ἀσήμαντο.

Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Ἀρχιζιζάνιο, κ. (ΕΠ). Κόρη τῆς Καταιγίδος, κ. (ΑΠ). Κόκκινος Βράχος, κ. (.—). Στυμφαλίς, κ. (ΛΓ) Δεσποινὶς Γκλούκ, κ. (Ἐγὼ εἶμαι). Ἔρημος Νέος, ἀ. (ΑΚ). Καστανούλα, κ. (ΑΚ). Δαφνοστεφὴς Ἑλλάς, κ. (ΕΠ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Παινεμένο Ἀνδριωτάκι* (ἔχει καλῶς· ἡ νέα «Κυριακὴ» θὰ προκηρυχθῇ στὸ ἴδιο φυλλάδιο ὅπου θὰ δημοσιευθοῦν, ὅταν τὰ τελειώσῃ ὁ Ἀνανίας, τὰ ποτελέσματα τῆς προηγουμένης, καὶ τότε θὰ λάβῃς μέρος καὶ σύ.) *Τζιτζικάκι* (ἔστειλε 8 τετράδια· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λογάκια ποὺ μὲ συγκίνησαν·) *Δροσόλουστον Ἄνδρον* (φαντάζομαι τί ὡραῖα θὰ περνᾷς «μέσ' στὶς δροσιὲς καὶ τὰ κρύα νερὰ ποὺ τρέχουν ἀδιάκοπα» καὶ δροσίσθηκα κι' ἐγώ, ὅταν εἶδα πῶς μ' ἔχεις καὶ μέγα στὴ συντροφιά σου· γιὰ τὸ κομμάτι θὰ σοῦ πῶ ἀργότερα·) *Ἡρωΐδα τοῦ Ζαλόγγου* (μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση διάβασα τὶς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τώραῖο αὐτὸ χωριό· καθὼς θὰ εἶδες, τὸ Σῆμα θὰ γίνῃ γρήγορα·) *Ἄσπρην Ἀραπίτσαν* (δὲν πιστεύω νὰ χρειάζεται Γεωμετρία γιὰ νὰ λύσῃ κανεὶς ἕνα Κρυπτογραφικό! δὲν ἐδιάβασες τὸν «Χρυσοκάραβο» νὰ ἰδῇς τὸν τρόπο; λυποῦμαι πολὺ ποὺ δὲν «ἐννοεῖς» νὰ διορθώσῃς τὸ γράψιμό σου· δὲν εἶναι κανένα δύσκολο· ἀρκεῖ νὰ . . . ἐνοήσῃς·) *Ἰσμήνην* (τὸ φυλλάδιο σᾶς τὸ στέλνω ἀφο πιὸ γρήγορα μπορῶ· ἀλλὰ τί φταίω ἂν ἀργεῖ τὸ ταχυδρομεῖο; ὁπωσδήποτε, ἕνα φυλλάδιο τὴν ἑβδομάδα δὲν λαβαίνετε; κι' ἂν τὸ λαβαίνετε κάθε Δευτέρα ἀντὶ κάθε Τετάρτη, γιὰ σᾶς δὲν θἄταν τὸ ἴδιο; δηλαδὴ ὁ ἴδιος ἀριθμὸς ἡμερῶν δὲν θὰ μεσολαβοῦσε ἀπὸ τὸ ἕνα ὡς τὸ ἄλλο; δὲν εἶμαι δὰ πολιτικὴ ἐφημερίδα γιὰ νὰ . . . μπαγιατεύω· ἀπὸ τὰ Π. Πνεύματα κάποιο θὰ δημοσιευθῇ, ἄλλα στεῖλε μου κι' ἄλλα, καλύτερα·) *Λαρισσαϊκό Ἀγκαθάκι* (σοῦ ἔστειλα 14 τετράδια καὶ μιὰ δέσμη λυσόχαρτο·) *Εὐβοϊκὸ Ἀκρογιάλι* (τὸ ψευδώνυμό σου ἐνεκρίθη στὸ 350 φυλλάδιο· κανένας πιὰ δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ τὸ πάρῃ: θὰ εἶναι δικό σου ὡς τὸ τέλος Νοεμβρίου ὅταν τελειώνῃ ἡ ἰσχὺς ὅλων τῶν ψευδωνύμων· χαίρω κι' εὐχαριστῶ γιὰ τἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις·) *Γλυκεῖαν Ἑλλάδα* (χαριτωμένη αὐτὴ ἡ περιγραφὴ τοῦ «ἀνεμοστροβίλου»· ἂν τὴν ἔβλεπε πρωτύτερα, ἡ Κυρὰ-Μάρθα θὰ τὴν ἔβαζε στ' «Ἀρχουδάκια» της· κι' αὐτὰ πρόσκοποι δὲν ἦταν; . . . ἀλλὰ γιατὶ σὲ βειλιάζει ἡ κίνηση; βέβαια στὴν ἀρχὴ εἶναι δύσκολη· μὰ δὲν πρέπει ν' ἀρχίσῃς, νὰ δοκιμάσῃς καὶ . . . νὰ προχωρήσῃς; αὐτὸ πᾶς καὶ στὸν ἀδελφό σου·) *Κων. Λουγῆν* (ἔχει καλῶς· φυλλάδια ἔστειλα·) *Ἑλένην Ἐπ. Ἀργυριάδη* (κι' ἐγὼ τὸ ἐλπίζω, ἀφοῦ κι' ἡ μαμμά σου ἦταν μιὰ φορὰ τόσο καλή μου φίλη· δὲν θὰ πάρῃς· καὶ ψευδώνυμο;) *Ἔρμο Ἀκρογιάλι* (ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ γιὰ ὅσα γράφεις καὶ μὲ χαρὰ του θὰ σὲ γνωρίσῃ ὅπως κι' ἐγώ·) *Ρεθυμνιακὴν Ἀκτὴν* (χαίρω πολὺ· Ὁδηγὸν ἔστειλα· γράφε μου·) *Ἐυτελβάϊς* (τὶς ἔλαβα· ὦ, βέβαια ποὺ θἄταν ἀπὸ κείνους ποὺ σπάζουν τὰ καλαμάρια τους καὶ τώρα...σπάζουν τὰ κεφάλια τους στὸν τοῖχο·) *Γκρέτχεν* (θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σοῦ πῶ· ἀλλὰ θὰ περιμένῃς·) *Αὔραν Κοζάνης* (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· Ὁδηγὸν ἔστειλα· γράφεις πολὺ ὡραῖα, ἀλλὰ γιατὶ μὲ γραφομηχανή; αὐτὴ εἶναι μόνο γιὰ ἐμπορικὰ γράμματα·) *Νευρόσπαστο* (χαίρω πολὺ· ἀσπάζομαι καὶ τὴν ἀδελφή σου· Παιδικὰ Πνεύματα ναί, Ἀσκήσεις ὄχι τώρα·) *Νεμρὸδ* ἔχεις δίκιο, ἀλλὰ γράφε μου τώρα· λυσόχ' ἔστειλα·) *Ὑπερφυσικὸν Μπεμπὲν* (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἔστειλα·) *Λύα Μάρα* σοῦ ἔστειλα· ἐμπρός, πάντα εἶσαι σὲ καιρό·) *Ναπολεόνην* (ἔστειλα·) *«Μακεδονικὴν Δυναστείαν»* (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα).

Εἰς ὅσους ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *18 Σεπτεμβρίου*, στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 251ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι 20 Νοεμβρίου.

593. Λεξίγριφος

Δυὸ νησιά, ὅποια κα' ἂν εἶναι,
Φτάνει μόνο νὰ τὰ ἑνώσετε,
Καὶ γιορτὴ μεγάλη αἱ Ἀθῆναι
Κάνουν γιὰ νὰ ξεφαντώσετε.

Καλαμιὰ

594. Μεταγραμματισμὸς

Ἕνα γράμμα σ' ἕνα γράμμα
Ἄλλαξα μόνο λιγάκι
Κι' ἔγιν' ἔτσι ἕνα πράμμα
Ποὺ φορεῖ τό . . . γαϊδουράκι.

Τσούχτρα

595. Ἀναγραμματισμὸς

Τὸ τρεχούμενο νεράκι
Τὰ στοιχεῖα του ἀναδεύει . . .
Μπᾶ! αὐτὴ ἡ καλοντυμένη
Κεῖ στὴν ὄχθη τί γυρεύει;

Δούκισσα ντὲ Σεβρὲζ

596. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου πράσινο
Καὶ χλοερὸ προβάλλει·
Τὸ θηλυκό μου σέρνεται
Κι' ὅμως φτερὰ θὰ βγάλῃ.

Μέλισσα

597. Ζῆτα

+ + + + + + = Ἤγιασμένος
* * * * + * = Ὄρος ἀττικὸν
* * * + * * = Πόλις τ. Γαλλίας
* * + * * * = Ἤπειρος
* + * * * * = Ποταμ. τ. Ρωσσίας
+ + + + + + = Καρπὸς συνήθως ξηρός.

Ἡ διαγώνιος ἐκ τῶν κάτω: Νεοέλλην σοφὸς μέγας.

Ἀλέξανδρινο Διαπλασσόπουλο

598. Κρυπτογραφικὸν

12345671894 = Ἀρχαῖος ποιητὴς
2171834 = Φυτὸν ἐδώδιμον
873564 = Ἀρχ. βασιλεὺς
41264 = Ποταμὸς
53518 = Μυθολογικὸν
626764 = Μέρος τῆς οἰκίας
721434 = Ἀσκητικὸν
83714 = Μετεωρολογικὸν
97134564 = Ἀρχ. θεὸς

Ἐρείκη

599. Ἐπιγραφὴ

Ν Ο Ι͂
Ο Σ Ε
Δ Κ Υ
Ε Ι Α
Α Π Σ
Τ Η Ρ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Ζακυθινὸ Μανεξεδάκι

600. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν οὐράνιον σῶμα, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα χώραν τῆς Ἀσίας:

1, Ἀρχ. ποιητής· 2, Ἀρχ. στρατηγός· 3, Θεά· 4, Ποτόν· 5, Βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων.

Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ

601. Μικτὸν

χς - ιαια - κ - ηοο - θς

Μαγεμένη Φλογέρα

602. Γρῖφος

ι			ΝΝΝΝ	Ν	ε	
ι	ι		Ν	Ν	ε	ε
α		πιδ 1	Ν	Ν	+	+
ι	ι		Ν	Ν	ε	ε
ι			ΝΝΝΝ	Ν	ε	

Κουτορνίθι

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 27

380. Καναδᾶς (Κανᾶ, δάς.)—381. Δάσος-Ἄσσος.—382. Κουμπαρὰς -κουμπάρος.—383. Τὸ ἀδράχτι.

384. ΓΑΛΥΚΟΣ
ΛΑΚΜΩΝ
ΑΚΜΩΝ
ΥΜΩΝ
ΚΩΝ
Ο.Ν
Σ

385. Τὸ κῦμα (Ἀλίκη, Μαρίκα . . .)— 386-390. Διὰ τοῦ *εὖ*: *εὔηχος, εὔπλαστος, εὐδία, εὔνους, Εὔπολις*. — 391. ΚΙΜΩΝ (Κλειώ, Τίτος, Σάμος, Ἀρίων, Σόλων).—391 δίς. Ἡ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς.—392. *Τ' ἀφὺ ξείδι τ' ἀγγειό του βλάβει.* (τᾶ, ψῖ, ξῖ, διττά, 393. BRISTOL γγ, Ἰώ, τοῦ ΡΕΚΙΝ βλα, βῆ.) — ΤΙΟ 394. L'oeuf.
Ε

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ Α' — 747 /

Ἀναμπαίνοντας στὴν κίνησι τῆς Διαπλάσεως χαιρετῶ ὅλο τὸ Διαπλασόπουλο. Ἰσπαντέλα, τί γίνεσαι; — Ἀλληλογραφῶ κι' ἀνταλλάσσω κάρτες μ' ὅλους. Δ/σις: Ἑλένην Πέππα, Κων/τίνου Παλαιολόγου, Ἡράκλειον Κρήτης.

Ἀρχιζιζάνιο

/ Α' — 748 /

Πάνθεια Ἀβραδάτου, Φιλόσοφη, Κυρὰ τῆς Θάλασσας, Ἀτλάντα. Ἀνταλλάσσομε τετραδιάκια; Στέλνει: Σ. Βρατσάνου, Μπουμπουλίνας 32, Ἀθήνας, διά:

Αἰλιάνα

/ Α' — 749 /

Διαπλασόπουλα, λόγῳ μαθημάτων παύω μὲ λύπη τὴν ἀλληλογραφία, καὶ ἀποσύρομαι ἀπὸ τὴν κίνησι. Ζητῶ χίλιες συγγνώμες. Παραχωρῶ τὴν ἀδελφούλα μου καὶ ἀλληλογραφεῖ μόνο μὲ κορίτσια. Δ σις Γοσίτσα 26, διὰ Νιννέτα Ἀργυρίου. Βκτράχια, εὐχαριστῶ· θ' ἀπαντήσω.

Ξένσιαστος Ἀπάχης

/ Α' — 750 /

«ΙΕΡΑ ΕΞΕΙΑΣΙΣ»

Σύλλογοι, Διαπλασόπουλα-ες, στεῖλτε μας μιὰ ἀπάντησι στὴν (Α' — 733) ἀγγελία μας **Βασιγκων; καθόρισε τὴν θέσιν σου, κατόπιν τῆς ἱδρύσεως τοῦ «Πανευρωπαϊκοῦ».** Δ/σις: Νεαπολεόντα Δαρδούφαν, Καλαμιώτου 10 Β Ἀθῆναι.

/ Α' — 751 /

Καλή μου Ἀταλάντη, τὸ γλύκισμα εἶχε πολλὰ μπαχαρικά. Ἰδίως χαλέπι. Ὅσο γιὰ τὸ Etudiant de Prague, ἐφήμερη δοξασία.

Ἀνδαλουσία

/ Α' — 752 /

Στὸν ΚΑΠΟΙΟΝ, εὐχόμαστε καλὰ ταξίδια καὶ τὴν ἐκπλήρωση κάθε πόθου του

ΑΤΑΛΑΝΤΗ, ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ, ΚΑΟΚΛΩ

/ Α' — 753 /

Μελογλυκὲ Καλλιτέχνη, εὐχαριστῶ διὰ τὴν προτίμησίν σας, δὲν ἀλληλογραφῶ πιά. Τρικαλινέ, τὸ δῶρο σου ἀκόμα νὰ ἔλθῃ! . . ἀλλοίμονον! . .

Μελαγχολικὴ Ὕπαρξις

/ Α' — 754 /

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια καὶ κάρτες ἠδοκιῶν μὲ ὅλους ἐς. Δ σις: Α. Φιλαρέτου, Καλλιθέα Ἀθηνῶν, διά:

Δεσποινὶς Γκλοῦκ

/ Α' — 755 /

Κλοκλώ μου, φέτος δὲν θέχουμε διολί; Pity. Ναυάγησαν οἱ συναυλίες. Rhapsodie ἰστρίν . . .

Ἀνδαλουσία

/ Α' — 756 /

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ Διαπλασοπούλες 12-14 ἐτῶν. Ε. Μαλικούτη, Ἀνδρούτσου 130, Πειραιᾶ διά:

Χαραυγὴ

/ Α' — 757 /

ΠΛΗΡΩΜΕΣ

(Καθυστερημένες καὶ μή)

Φανταζόμαστε τί θὰ εἶσαι, Ὑβόνη, ἐφοῦ γιὰ τὸν ἑαυτό σου, γράφεις πληθυντικό! Καὶ ἠσύχασε γιατὶ αὐτὴ τὴ φορὰ ἀποκαλύπτεσε μόνη μὲ τὸν τρόπο σου τέλεια.

«Βάτραχοι», καλὰ ποὺ τὸ καταλάβατε σὰν ἔξυπνα καὶ . . . μαλιαρὰ ἀμφίδια. Καὶ ἡ ὀξυδέρκειά σας ὅμως φαίνεται ἀπὸ τὶς... ἀνακαλύψεις (!) σας. Κρῖμα στὸν χῶρο! (Γιὰ κοιτάξτε Α' — 645 καὶ Α' —649).

Γράφε κουτσμάρες, Δὲν Ζευάν Γ' Ἀφοῦ σ' ἀρέσουν γράφε! Ἂν ὅμως εἴπαστε κηδεμόνες σου, θὰ σ' ἀρχίζαμε μὲ μιὰ χοντρὴ-χοντρή, *ματσούκα* . . .

«ΠΑΝΙΚΟΣ»

/ Α' — 758 /

Πάνθεια Ἀβραδάτου, τετραδιάκι ἔλαβα· ποιὰ ὅμως εἶναι ἡ Δ/σίς σου;

Ἑλληνέπουλο

/ Α' — 759 /

Νιότης Ἀδάμα, Βάτραχε 30, δέχομαι ἀλληλογραφίαν. Γράφατε ὅμως πρῶτοι. Δ/σις: (Α'—685).

Ἑλληνέπουλο

/ Α' — 760 /

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Ὅλοι ξέρετε τόν: Ἂν (δίς!), ἴον ἰονἴον..; Ποιόν; Ὁποιος στείλῃ τὴν ἀπάντησι γραμμένη σὲ κάρτα Ἑλληνικοῦ τυπίου μὲ πεντόδραχμο θὰ λάβῃ ἀμέσως δῶρο. Νικολάον Μπόϊκον, Κέρκυρα.

ΛΥΣΟΧΑΡΙΟ

Τύποις ΣΕΡΓΙΛΙΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι